

Latweefchu Awises.

62. gada-gahjums.

Nr. 27.

Trefschdeena, 6. (18. Julijā).

1883.

Redaktora adrese: Pastor S. Weide, in Grobin, Kurland. — Ekspedizija Besthorn Iga grahmatu bodē Jelgawā.

Rahditajs: Par sīnu. No eefschemehm. No ahrfemehm. Wisjainatāhs sīnas. Alkajs. Rahdi peeminas wahrdi 2c. Waj Zuhš newarat laika sīhmes noprast? Par sīnu zeen. lasitajeem. Wifejums. Sludināšanas.

Par sīnu.

No 1. Julija warehs apstelleht „Latweefchu Awises“ lihds gada beigahm. Maksa buhs, kà arween: 60 kap. Jelgawā fanemot un 90 kap. pahr pastu.

No eefschemehm.

Behterburga. Zaur Wisaugstako pawehli teef pamafinahts karogu flakts kahjineeku pulkōs. Lihds schim bija katram bataljonam fawš karogs, bet turpmat buhs par wifū pulku (4 bataljoneem) tikai weens karogs, kas tiks usglabahts pee pirmā bataljona un kura atra-disees rīš pehz sawa wezuma wifas pagodinaschanas sīhmes, ko pulks waj wina bataljoni ispelnijschees. Kara, legeri, us mane-wereem, nems turpmat tikai scho weenu karogu lihds. Otram, trefscham un zetortam bataljonam dahwinatē karogi tiks usglabati, un lihds kamehr wehl jaunee pulku karogi nebuhs dahwinati, winus islee-tahs pee pulka fwehtkeem, pee Jorga fwehtkeem un pee smotreem. — **Walstis-banka** 28. Junijā fwineja sawu 100-gadu pastahwefchanas jubileju. — **Schinis deenās Behterburgā** nomira 107 gadus weza atraitne, wahrda Merkurjewa. — „**Waldibas Wehtnesis**“ sīno, ka to pagastu wezako fotografijas, kuri bij nobraukuschi us kronescha-nas fwehtkeem Maskawā un tur litahs fotografeeretes, tiksot isfuh-titas pa gubernahm. — **Schinis deenās, kà „Nowosti“ sīno,** nofazijums apstiprinahts, kas aisleeds strahdneekem algu ismaksahht wehrts-papihru kuponōs, ween'alga, waj tee jau notezejuschi, waj nē. Nofazijuma pahrlahpeji sodami ar 50—300 rubl. — **Keisariskā Augstiba** Leuchtenbergas herzogs Georgis Maksimilianowitschs Roma-nowskis lihds ar Sawu dehlu Aleksanderu Georgijewitschu 25. Junijā aisbrauza ahrfemēs. — **Tautas apgaismoschanas ministerija** no-domajot eerihkot, kà universitetu profesoreem jau pehz 25 gadu dee-nesta tiktu maksata 2400 rubl. leela pensija. — **Finanzu ministeris N. Gh. Bunge,** kà „Now. Wrem.“ dsirdejust, ap 8. Juliju us 6 nedelahm nemschot atwehleschanu un aisbraukshot no Behterburgas. — **Ahrstu nodalas direktors** peenahloschā weeta usrahdijs, ka waijadstigs spert solus, lai issargatos no draudoshahm breesmahm, kas Kreewijai waretu zeltees no koleera fehrgas. Tamdeht schinis deenās notureschot konferenzi, us kuru ari usajinaschot ahrstu nodalas profesorus un zitus leetpratejus, kur pahrspreedihs, kas darams. Nolutkā us fehrgahm, kas beeschi usbruht Kreewijai, „Nowosti“ us-mudina dibinahht „pret-fehrgu beedribas“, kas buhtu lihdsigas lab-prahtigo uguns-dsehfeju beedribahm. — **Dahnijas kehniu Beh-terburgā gaida** schini mehnesi. — **Tukuma-Wentspils dselszeta** buhwei atkal raduschees schleherschti. „Now. Wrem.“ raksta, ka buhwe aprehinata us 4 milj. 300 tuhst. rubl. Dselszetsch buhschot 104 werstes garfch. Buhwes deht gribot farunates ar Ribgas-Tukuma dselszeta waldi. Behdeja laikā israhdijs, ka zesu warehs buhweht par wefelu pusmiljonu rubl. lehtali.

Jelgawa. Rakti us 1. Juliju sagli uslauza kahdam Wez-Platonēs fainneekam klehti un issaga wifas drabnas. Tahs tikai atlikuschas, kuras il deenas mugurā. — Ari daschi tschigani apzee-tinati, kas pilsehtas aplahrti padarija nedroschu. — Bagahjuscho nedel' muhs pahtrauza breesmigs pehrkona gais ar stipru leetu. Si-

benis nospehra Meiju muischas Willkubuhdu mahjās puifi, kas negaisa brihdi laukā ara. Dsird, ka wehl zitās weetas Jelgawas aplahrtne eesperts; bet par laimi tur naw nekas tizis apflahdehts.

Jelgawa. Schodeen 5. Julijā pulksten 9ds no rihta tika wis-pahrigā laukskolotaju fapulze atwehrta Jelgawas gimnastijas leelajā sahlē.

Dobeles aprinka pagastu wezakee 22. Junijā bij fapulzeti Do-beles aprinka teefa. Pagastu wezakeem aprinka kungs barons Franz von Bistram fazija schos swarigos un eewehrojamos wahrduš: „Do-beles aprinka pagastu wezakee, Zuhš schodeen efeet fapulzeti, fanemt tahs 19 kroneschanas peeminas sīhmes, kuras man ja-isdala starp teem pagastu wezakeem, kuri lihds fwehtai kroneschanai deenu ilgati amatā stahwejuschi. Man ari ir usdots, tos laipnigus wahrduš, ko muhsu Augstais Kungs un Keisars Maskawas pilsehtā us pagastu we-zakeem wifū schehligi ir runajis. Zums preekschā islasiht un no tam pahrleezinatees, ka Zuhš tos wahrduš riktigi efeet fapratufchi. Pehz Kurjemes gubernas awises 44. nummura sch. g. tee wahrdi tā skan:

„Es koti preezajos, Zuhš wehl reisi redsedamš; firfniga pateiziba par Zuhšu firfnigu dalibu pee muhsu fwehtkeem, kureem wifa Kreewija tik karsti lihds juta. Dsimtenē nonahkuschi, nonesat wifseem Manu firfnigu pateizibu; paklaufeet Zuhšu ritereschastes marschalu pa-domeem un wadischanai un netizeet aplamahm walodahm par semes peedalischanu, semes peemehrischanu par walti un zitahm tahdahm jausmahm. Schihs walodas teef is-platitas no Muhsu eenaidneekem. Wifū ihpashumam, it tāpat, kà Zuhsejam, waijag buht ne-aisteekamam. Deews lai dod Zums laimi un wefelibu!“

Lee wahrdi „wifū ihpashumam, it tāpat, kà Zuhsejam, waijag buht ne-aisteekamam“ — ir koti swarigi schinis raibōs laikōs. Wini it kà spihdoscha faule mahlonus aisdien us wifahm pusehm. Bet tadfchu atronahs muhsu Baltijas juhrmalē zilweli ur awises, kureem laikam schēe Augstā Kunga un Keisara wahrdi ar wīnu politikas zen-schanos nesaskan, un tadeht wini, schos wahrduš pahrspreeschot, wee-nigi no Kreewijas gubernahm runā, tā ka teescham tahdu awischi lasitajeem jadomā, ka tee augschā minetee Augstā Kunga un Keisara wahrdi us muhsu gubernahm nemas nenoshmejahs. Man Zums tam-deht jafaka, ka tahdi laudis Muhsu Augstā Kunga un Keisara wahrdu ihsteno swaru naw fapratufchi. Augstais Kungs un Keisars, fazi-dams: „netizeet aplamahm walodahm par semes peedalischanu, semes peemehrischanu par walti un zitahm tahdahm jausmahm“, — grib un pawehl, lai schēe wahrdi atskan no weena walstis gala lihds ot-ram un lai katrs godigs zilwēks dabon eepashtees ar to pihlari un zeeto muhri, ko Augstais Kungs un Keisars ir uszehlis pret Saweem un walstis eenaidneekem, kuri pehdejōs gaddōs ir usdrihtstjuschees grehtu agrar-reformas darbu un ar tahdahm leelahm pahrgrosficha-nahm arweenu saweenoto nepatishchanu, jeb ari nemeeru, ar sawahm sozjalistu zenschanahm samasht, semneekem eeruht, ka wifa seme wineem peederot, un few zaur to arween wairak beedru waitot. Tahdu eenaidneeku nodomus preekschā lasitee Keisara wahrdi kà ar sibenī nosper. Nu wifa grosfichana un wifa lozischana ir weltiga tik pat zitās gubernās, kà ari pee mums, kur leelais flakts augstahm teefahm eesneegtuh gumu deht semes peedalischanas gaischi aplee-jina, ka tahda aplama waloda ari pee mums ir isplatita.

Bagastu wezakee! Ari us muhsu „Deewa semiti“ Augstā Kunga un Keisara wahrdi lukojahs; ari Zums ir teikts, netizeet aplamahm

walodahm, bet klauseet ritterschafes marschalu padomeem, kureem Keisara Majestete Wijschehligi Sawu ustizibu ar schahdeem wahrdeem isfajija:

„Es pateizos Jums par Juhfu ustizibu! Es weenmehr biju pahrleezinahts par muischneezibas firfnigahm juhtham un zeeschi zeru, ka muischneeziba ari turpma, tapat ka lihds schim, buhs pabalsts preeksch wisa laba, tronim un tehwijai par fwehtibu. Lai Deews dod, ka meh s meerigi un rahmi dsihwotu! Es pateizos Jums no firds!“

Tapeh; ari us Juhfu plezeem, pagastu wezakee, teel uslikta atbildeschana par meerigu un rahmu fadschwi schini Augsta Kunga un Keisara gubernā.

Tad peeminas simes dabuja schee pagastu wezakee: 1) Krona-Garoses Gelees fainneeks Martin Sustan; 2) Kalnamuischas (Hofzumberge) Jaungehrken fainneeks Jane Jaunjehrken; 3) Wehtrasmuischas Wanze fainneeks Zahne Weiland; 4) Brambergu Pole Kanneneel Zahne Rosenberg; 5) Jostan — Bahschun Jure Dubinsky; 6) Krona Behrsmuischas Maspuhre Ansis Schwan; 7) Dsolmuischas Gluhde Pohter Freymann; 8) Potkaises Mahlder Ernst Freymann; 9) Wez-Platones Induschenu Sahmel Weiland; 10) Leel-Swehtes Greeses Krist Weiland; 11) Ahnes muischas Jaeger fainneeks Zahne Baumann; 12) Leel-Wirzawas Kalkeruhn Zahnis Kalkeruhn; 13) Emburgas Keisara fainneeks Pohter Resaugli; 14) Zimeres Dschflu Zahne Ahbermann; 15) Bersebek Gobe — Jane Grandau; 16) Wiskatmuischas Strautneel Janis Sackensels; 17) Wirkus Awotin Frij Kungs; 18) Dgleijas Bitschun fainneeks Jehlab Rosenthals; 19) Udses Gohba fainneeks Jane Stoket. — Beidsot Dschuhltes pagasta wezakais Ludwigs Gahna lgs, kas bij Maslawā pee Keisara kroneschanas, isstahstija, ko tur redsejis un peedschwojis.

Kā dsirdam, tad ari zitōs aprinkōs pagastu wezakee ir bijuschī fapuljeti, un ari wineem augschā minete Keisara wahrdi peh; augstas pawehles ir isflaidroti tahdā paschā zelā. Nu tadschu reisi aplufshs wif tee, kas laudihm gribeja eemest, ka tee Keisara wahrdi simejotees tikai us Gessch-Kreewiju un ne wis us Baltiju.

Rihga. Pareistizigai Pohtera-Pahwila brahlibas skolai 1882./83. skolas gadā, kā „Mischst. Westn.“ raksta, 2 nodalās bij 152 skolēni, no kureem 83 pareistizigi, 68 lutertizigi un 1 katolis; peh; tautibahm: 42 Kreewi un 110 Latweeschī. — **Rihgas wezakais polizmeisteris,** palkawneeks Udolfs v. Reichardt, kā „Ztg. f. St. u. L.“ sino, eefneests luhgumu, lai to newefelibas deht alaisch no amata.

Igaunija. Aleksandera skolas kapitāls, peh; „Gesti Postimees'a“ finahm, no 23. Janwara lihds 11. Junijam pawairojees ar 4428 rubl. 92¹/₂ kap. Wisa summa, kas wirskomitejas kasē eenahlfst, istaija 74 tuhst. 706 rubl. 5¹/₂ kap; no tahs pawisam isdots, par muischinu preeksch skolas nama, nama pahrlabofchanas un ziteem sikhumeem, 13 tuhst. 888 rubl. 85 kap., tā ka tagad kasē atradahs 60 tuhst. 818 rubl. 67¹/₂ kap. Bes tam walsts-bankā Pohterburgā pawisam eenahlfuschī kahdi 7 tuhst. rubl.

Is Leischeem raksta „B. W.“: Rogowas pilsehtinā, Wilkomiras apgabala, paschās Schihdu schabās, 25. Junijā iszehlahs uguns-grehls, pee lam nodega, tamdeht ka nebij nekahdas palihdsibas, wairak nekā 30 mahju. Stahde wehl nesinama. Apdrofchinahs bija mas. Zilweku dsihwibas naw gahjuschas bojā. — Lauki schē stahw itin labi, tā ka semkopjeem sagaidama bagata ptauja.

Linkowā, Ranaas gubernā, kā „Ztg. f. St. u. L.“ sino, 22. Junijā nodega kahdi 30 nami. Stahde sneedsotees lihds 75 tuhst. rubl.

Is Witebskas raksta „B. W.“, ka tur dibinajotees Latweeschu beedriba. Wairak nekā 50 beedru jau peeteikuschees, kas ari eezehluschī pagaidu preekschneezibu, un proti: par preekschneeku J. Altbergi, par rakstu-wedeju J. Altmiku un par mantas finataju A. Leelmeschu. Statuti 6. Junijā no dibinatajeem jau parakstīti un zaur gubernatoru eeschsleetu ministerijai eesubtiti deht apstiprinaschanas.

Pleskawa. Turenas gubernā Sibirijas mehris breefmigi jau sahlot plositees. 30 sahdschās winsch jau parahdijees. Dokatowas pagastā ne fen 6 personas faslimuschas ar Sibirijas mehri un 4 no winahm jau nomiruschas.

Warschawa. Lowitschas aprinkī kahdas sahdschas semneeki us lauka kurnija rakumā usgahjuschi 500 selta dukatu no 1612. gada. Resnadami atraduma wehrtibu, wini kahwuschees peekrahptees no Schihdeem, kas semneekem mahzeja eestahstīst, ka dukati nemas neesot selta, bet tikai wara gabali un ne wairak kā 3 kapeiku wehrtibā.

Tā tad Schihdi peefawinajuschees itin lehti dukatus. Teefas to dabujuschas finahst un ussahlfuschas ismekleschanu.

Kaluga. 21. Junijā tur plosijahs leela auka, kas apgahsa sehtas, noplosija juntus un aisgruhda fahnus fugu tiltu, pee lam kahda seewa, kura apaksch ta bij paslehpusees, tika nosista.

Rasana. Turenas dselszczelā 25. Junijā notureja promes brauzeenus ar twaiku wagoneem, kas buhweti Struwes maschinu fabrikā. Wagons, kas faweenots ar maschinu, ir diweju tahschu; apakschā tam 32 pirmahs un otrahs klases un augschā 48 treschahs klases weetas. Wagons brauz drofchi, 55—60 werstes stundā, un ogfu us 1 wersti wajaga 7¹/₂ mahrz. Kad peekahra 8 pretschu wagonus, tad stundā wareja nobraukt 35 werstes. Wagoni buhweti Baltijas dselszczelam.

Rostowa, Jaroslawas gubernā. Semstwas darboschanahs skolu sinā tur kreetna. Lihds 1865. gadam, kur dibinaja semstwu eestahdes, wisa turenas aprinkī bij tikai 5 pagastu skolas, bet 1875. gadā jau 25 un 1883. gadā pat 70, par kurahm il gadus maksā lihds 20 tuhst. rubl. Pee tam semstwa sneeds ari daschadas palihdsibas skolneekem Jaroslawas gimnasijā, progimnasijā un zitās skolu eestahdes.

Lambowa. Kirfanowas apgabala 12. Junijā breefmiga auka padarijusi leelu postu. Ap pulksten 2em peh; pusdeenas fazehlfusees leela wehtra un Iwanowas sahdschas tuwumā plosijees weefulis, kas nopostijis dauds semneeku mahju. Pa gaisu nefajis 2 firgus un 1 kumeku. Zilweku dsihwibu ne-aisgahjis bojā. Weefulis ruhjis kā dauds lokomotiwu kopā. Pee tam leetus gahsees kā ar spanneem, fazeldams upes un esarus. Weetahm ari krusa kritusi. Lauki stipri apskahdeti.

Borsna. Tschernigowas gubernā scho wasar' beeschi parahdijuschees wilki, kas semneekem padarot leelu skahdi. Kahds traks wilks nokodis 1 ganu un 3 zitūs stipri sakodijis. Winsch ari faplofijis lihds 20 gowu.

Rijewa. Dauds wezaku, kuru behrni pee usnemšanas eefameem gimnasijā tika atraiditi, nospreeduschī dibinahst gimnasiju us alzijahm. No 600 skoleneem, kuri peeteizahs us eestahschanas Rijewas gimnasijā, usnehma tikai 150. Ap 300, kuri nolika sawus eefamenuš, tika atraiditi. Dibinamahs gimnasijas alzijas buhs 200 rubl. leelas. Katram tahdas alzijas jeb dalibas simes ihpaschneekam buhs teesiba, pagehrecht dehla waj tuwa radineeka usnemšanu gimnasijā. Ja dalibas simes ihpaschneekam naw neweena audseka gimnasijā, bet winsch tomehr patura sawu sismi, tad winam gimnasijai par labu jamaksā 50 rubl. par gadu lihds tam laikam, kur winam ronahs tahds audseknis. Direktors apstiprinajams no waldbas. Gimnasijas programma buhs tahda pat, kahda krona gimnasijahm.

Is Dona apgabala. Miusas aprinkī, Martinowā, pa Wasaras-fwehtku gada-tirgus laiku neezigu eemeslu deht starp Kalmukeem un kasakeem iszehlahs kauschanahs, pee lam kasaki beigās ar iskaptihm, sekumeem un nuhjahm usbruka Kalmukeem, kureem nebij neka zita, kā tikai pahtagas, un kuri tadeht tika pahrwareti. Trihs waj tschetri Kalmuki us weetas bijuschī nost; eewainotu us abahm pusehm esot dauds.

Nowotscherkaska. 26. Junijā seemas labibu jau fahka tur eewahlt; rascha buhschot bagatiga. Wasaras sehja wareni kuplo un dod wislabakahs zeribas.

Odesa. „Now. Wrem.“ sino, ka 15. Junijā tur wairakso-lischana bij japahrdod 165 nami, bet torga deenā wisi pilsehtas bankas parahdi jau bij famakfati, isnemot 9 namus, kuri nu nahza pahrdofchanā 78 tuhst. 620 rubl. leela bankas parahda deht. Solifschana weizahs labi, tā ka wisi nami pahrdoti dahrgaki, nekā bij bankas parahds. — **Sirgi,** ko Keisara Majestete schlinkojis Turku Sultanam, schinis deenās nowesti Odesā. Wini 5—6 gadus wezi, is grahfa Woronzowa-Daschkowa kehwnizes un maksajot lihds 40 tuhst. rubl. Ar twaikoni winus suhta tahlak us Konstantinopeli. Par pawadoneem wineem esot weens konsulata cerehdnis, weens Kreewu kutscheeris un diwi Greeku kutscheeri.

Sewastopole. „Now. Wr.“ raksta, ka is turenas pilsehtas flimnizas, deenas laikā, pa atiejamahs weetas logu isbehdsis arestants, Tatars Alims Ali Dglu.

Zarizina. Tur plosijahs 10. Junijā stipra auka no Zarizinas lihds Wolgas grihwai, kas apskahdeja leeliskam fugus. Mehra slawenahs Weiskanas tuwumā fadragaja andelmana Smirnowa fugi, kurā atradahs 20 tuhst. pudu nastas, apdrofchinatas par 6000

rubl. Tahlak us leiju nogrima kugis ar kofeem, un brahleem Robe-
leem peederigis nastas kugis apslahdejahs, sadurdamees ar zitu kugi.
Taganroga. Behdigs notifikums tur notizis kahda fabeedriba,
kur, jaunam ofizeerim klah-efot, stihdejahs par ofizeeru drofshirdibu.
Gribedams peerahdiht, ka ofizeeris katra briedi drofshirdigs, winsch
zehla preefshah kahdam weefim, kas drufku jau bij eedsehrees, lai is
revolvera us winau schaujot. Tas ari to darija, un ofizeeris, galwa
gruhti eewainots, nokrita gar semi.

Drenburga. Ji turenēs sino „Kreewu awischn“, ka 13. Ju-
nijā tur bijis stiprs leetus, kas kahdas wertes no leela Wolgas tilta
dselszeta dambi isfkalojis 80 asu garumā. Dselszeta fargš, kura
sinaschanā schis gabals stahweja, un kas sinaja, ka pehz 2 stundahm
waijadseja brault garam pasta brauzeenam no Sistranas us Drenburgu,
fkreeschus noskrehja dselszeta stanzijā, tā ka wehl isdewahs pee laika
attureht brauzeenu.

Minusinka, Jeniseiskas gubernā. 17. Aprili turenēs are-
stantu pulkā notika kauschanahs, kur fargi ne-usdrofchinajahs eejaut-
tees. Arestanti pehz pusdeenās bij nolaihti sehtā. Tē us reisi wai-
rak nelā simts no wineem gahsahs us 8 ziteem arestanteem. Uzu-
mirkli wini toš sadausija afinainus un puspasistus. Zetuma fargu
unterofizeeris neko nedarija, bihdamees, ka trakā banda ari nenogalina
fargus. Wehlah israhdijahs, ka teem 8 arestanteem, ka zetuma
„wetscheem“, bij leela wara, un eespehja nospreest par zitu zetum-
neeku dshwibu waj nahwi. Ne ilgi preefsh tam semēs apafshā bij
rakts gangis, ko kahds zetumneeks laikam bij pasinojis. Weens no
„wetscheem“ jau bij nospreedis, sinamajam nodewejam padariht galu.
Ziti zetumneeki to dabujufchi sinah, nospreeda, atswabinatees no
tahdeem warmahleem; tamdehl nu bij usfahufchi kautinu.

no ahrsemehm.

Wahzija. Jaun-buhwetais Dihneshu brunu twaikonis „Ting-
Juen“ neteek schim brihscham fuhthits projam us Dihnū. Wisi pee-
nemtee matroschi un ziti deenestneeki atkal peepeschi atlaisti un kugis
paleek pa wezam Stefines ostā stahwot. — Berlinē schinis deenās
notureta sapulze, kas nospreeda zelt Berlinē, ka Wahzijas galwas pil-
sehtā, Luteram peeminekli. Sapulze eezehla komiteju, kurai usdewa
spert schai leetā tahlakus solus. Komiteja drihs islaidishot usaizi-
najumu, lasiht preefsh peeminekla zefshanas dahwanās. — **Behde-
jais Wahzijas eedshwotaju skaitijums** peerahdijs, ka turenēs
eedshwotaju skaitis, kas lihds 1880. gadam pastahwigi bij audsis, no
ta laika drufku gahjis masumā. Pehz laufchu skaitijuma 1. Dezem-
berī 1880. g. Wahzijai bij 45 milj. 234 tuhft. 61 eedshwotajs;
turpretim pehz skaitijuma 5. Junijā 1882. gadā til 45 milj. 213
tuhft. 907 eedshwotaji. Tā tad Wahzijai 1 1/2 gaddš eedshwotaju
skaitis gahjis masumā par 20 tuhft. 154 personahm. — **Keisars
Wilhelms** schim brihscham usturahs Gmfes bahdē. Pee wina at-
brauzis Belgeeshu generalis Gofinē, kas no Belgeeshu lehnina fuh-
thits ar kahdu politisku usdewumu. Studinajums lasams, ka ge-
neralis Gofinē atbrauzis til Belgijas lehnina wahrdā apfweizinaht
keisaru Wilhelmu, tamdehl ka schis tagad usturotees Belgijas robe-
schu tuwumā. Bet schis isfkaidrojums flehpj ko zitu. Gmfe nemas
naw til tuwu pee Belgijas robeschahm, jo ta atrodahs wehl schai-pus
Keina upes. Tamdehl ari agrakōš gaddš Belgijas lehninsch nekad
nebij lizis keisaru Wilhelmu apfweizinaht. Ahrigais cemešs preefsh
generala Gofinē atbraufshanas gan buhs minetais apfweizinajums,
bet skaidri redsams, ka tas newar buht weenigais generala zetojuma
mehrlis. Runā, ka ari pats Belgijas lehninsch buhschot eerastees
Gmfē, „apfweizinaht Wahzu keisaru“.

Franzija. Frantscheem schim brihscham ahrpus Ciropas daudš
weetās jawed karsch. Meluhtojot daschus sibilus nemeerus, kas atga-
dahs Aldschirā un Tunisē, Franzijai schim brihscham jau diwās wee-
tās karsch, proti Madagaskarā un Senegambijā (Afrikas wakara pee-
kraste). Madagaskarā Frantscheem lihds schim gahjis deewšgan labi;
bet Senegambijā teem radees kahds nepatihkams eenaidneeks, kas
kawē winau solus un peespeesch winus atlahptees. Paschi eenaidneeki
tur Frantschu kara pullam gan naw breefmigi, jo Frantscheem ab-
jās minetas weetās jakaujahs ar meschoneem, kureem naw nedš labu
eerotfchu, nedš jaun-laiku kara mahzibas. Tā tad Frantschu pulks,
sem generala Deborda wadischanas daschōš kautinōš sakawis eenaid-
neekus. Bet nepatihkamais eenaidneeks ir tihsus fehriga, kas pee
Frantscheem izzehlusees. Wina isplatijusees tahdā mehra, ka wirs-
generalis atradis par waijadšigu, weht fawu pulzinu atkal projam is
Senegambijas. Bet kugis, kas bij atwedis saldatus, leedsees nemt
atpakal toš, baididamees, ka zaur fahirgufcheem saldateem tihsus

fehrga netiktu eewesta kugi. Nis-Indijā Frantscheem wairak jabih-
stahs no karstā gaisa un fehrigahm, nekā no eenaidneekem. Nis-Indi-
dijas deenwidus apgabala, tā fauktā Tokinkinā, izzehlees koleeris.
No turenēs to weegli war eewest ari Tonkinā. Pee tam wehl sino,
ka minetā fehriga izzehlusees ari Dihnā, pret kuru Franzijai ari drau-
dejot izjeltees karsch. — **Pagaidu nolihgums** ar Suēza kanahla
beedribu 28. Junijā (10. Julijā) parafstihš. Beedriba usnehmahs
lihds 1888. gadam israkt otru kanahlu. Anglu waldiba beedribai
aisdod 300 milj. franku. Lihgums stahjahs spehla, tiklihds parla-
ments to peenehmis.

Italija. Ne sen Italijā notizis pirmais lihka fadedsinajums
(aprafshanas weetā). Us Warano kapsehtas fadedsinaja nelaika se-
natora Tschipriani lihki, ka tas pats mirdams to bij nosazijis. Kā
sinams, jau daschās semēs daschi ilgaku laiku publehjahs, eewest lihka
fadedsinashanu, kurai esot daschi labumi, falihdsinajot winau ar ta-
gadejo paglabashanas wihs. Par lihka fadedsinashanu, tāpat kā
ari pret winau, isfazitas daschadas domas; bet jantajums wehl naw
galigi isfchirts. — **Pahwesta walšs-sekreteeris** (ahlektu ministe-
ris) kardinals Jakobini laidis rakstu Wahzijas fuhthim pee pahwesta
von Schlegeram, kurā tas isfkaidro, ka Wahzu waldiba zaur fawu
jauno basnizas likumu wehl newarot panahkt pilnu basnizas meeru.
Minetais likums esot isdots no Wahzu laizigas waldibas bes eepreefsh-
jas weenoschanahs ar pahwestu, un jau tamdehl newarot pilnigi at-
nest zeretos auglus. Tomehr pahwestis atrodot schai likumā leezibu,
ka Wahzu waldiba tagad nopeetni gribot meeru ar katolu basnizu.
Tahlak Jakobini isfkaidro, us kahdu wihs esot panahkams pilns, ihstis
meers. Wahzu waldibai waijagot waj nu pawisam atzelt wifus tā
fauktos Maija likumus, (kas bij isdoti preefsh katolu basnizas apspee-
shanas) un zaur to eewest atkal to kahrtibu, kas pastahweja eepreefsh
kulturas kara eefahkuma, waj winai waijagot mekleht falihgshanu ar
pahwestu us kahda jauna pamata. — **Senats peenehmis waldibas
preefshlikumu,** isfaufinaht muklajus Romas eeleijā, kura zaur fawu
flapjumu jau daschu gadu simteni bijis drubshu un wifadu neweselibu
zehlonis, it ihpafchi preefsh fweeschineekem, kas ar weetigo gaisu ne-
bij apradufchi. Zaur muklaju isfaufinajumu neween weselibas kop-
shanas sinā daudš ko panahks, bet ari eeguhs kreetnu augligu semēs
apgabalu. Ar mineto isfaufinashanas projektu jau nelaiķis Gari-
baldis ilgi nodarbojees. Til pirmā isfaufinashanas laika paredsami
daschi nelabumi, jo tad gaisš buhs wehl pilnaks daschadeem newese-
libas zehloneem un drubshu fahrgas plofsees wehl stipraki. Bet tas
buhš tikai ihfu briedi, pehz tam atnahks pastahwigs weselibas laiks.

Turzija. No Kretas salas sino, ka eedshwotaji, kas pa lee-
lakai datai peeder pee Greaku tautas negribot maksah nodofshanas un
taisfotees us dumpi.

Seemet-Amerika. Par labibas lauku stahwofli Sameenotās-
Walšis nahk schahdas sinas: Keetruma un Seemet-Keetruma apga-
balōš wifa labiba stahw labi, isnemot tik kweeschus. No pehdjeem
gaidams til widejs eenahtums. Weenigi daschās semakās dakās see-
mas kweeschī stahwot labi. Wifadā wihsē Sameenotahs-Walšis schai
gadā newarehs fuhthit us pasaulēs tirgu til daudš kweeschu, ka zitōš
gaddš.

Wisjaunakahs sinas.

Behterburga. Pee 1. Julija 5% prehmiju biletu islofeschanas
leelakee winnesti krita us schahdeem nummureem:

200,000 rubl. us Nr. 14,098 46
75,000 " " " 6960 41
40,000 " " " 16,424 39
25,000 " " " 14,690 11

3 winnesti ā 10,000 rubl. us Nr. 13,996 39, 3436 43, 17,759 4.

5 winnesti ā 8000 rubl. us Nr. 12,500 18, 4894 23, 17,424 36, 3725 14, 15,731 25.

8 winnesti ā 5000 rubl. us Nr. 4073 11, 9860 24, 9799 10, 6282 5, 13,920 11, 9579 47, 17,003 36, 14,916 24.

20 winnesti ā 1000 rubl. us Nr. 14,607 49, 8618 33, 10,331 47, 10,561 3, 1040 10, 11,025 24, 4984 15, 1267 45, 19,168 39, 4490 19, 4791 8, 14,597 18, 16,232 5, 15,739 45, 13,623 3, 9963 3, 8767 50, 1418 20, 12,323 23, 2383 29.

Keisara Majestete peenehma 1. Julijā Behterburgas birshas ko-
mitejas deputaziju, kas pasneegdama adresh un fahl-maisi Majestetehm
isfazija wispadewigaku laimes wehleschanu. Birshas tirdsneeziba fro-
neschanas deenai par peeminu dahwinaja 50 tuhft. rublu, ar kureem
grib apghdabt un usaudsinah nabagu birshas tirgotaju bahrenishus.
— **Behterburgas** apgabala ceradees schim brihscham daudš ischuhflu,
kas wairak zilweku un lopu fakodijushas. — **Mortschanstas** dselszeta

presidents, generalleutnants Seume, gribeja eelapht jau eijofchâ brauzenâ; bet nokahpa fahaus un nokrita apafsch riteneem, las tam wirâpus zekeem nobrauja abas lahjas. Nelaimigais nomira pehz 5 minutehm. — Warschawas teateri 26. Juniâ iszehlahs uguns-grehls. Laime, ka isdewahs apdsehst leefmas. — Zf Charkowas sino, ka tur nakst uf 3. Juliju iszehlees uguns-grehls, las padarijis eewehrojâmu postu. — Kubanas apgabala fchi gada plauja loti laba. Ari feena papilnam. — Nahda Wahzijas awise sino, ka ahristi aisleegufchi fir-stam Bismarkam peenemt firstu Orlowu. — Anglu awisei „Neuteram“, sino is Egiptes, ka tur ar koleeri dauds kauschu mirstot.

M l l a i s.

(Swabadi atstahstihis no Statrinâs.)

Lai zilwetu firdis waretu pasiht, pilnigi pasiht wina noslehpumus, lepnibu, pasemibu, kaislibu, preekus, behdas, pilnigi wisu to, ko ta masa firfina flehpi, nemas naw wajadfigs semes lodi apjelot, jeb fehnina walstis apmekleht. Eij pahri werfu, un buhs tihri jabrihnahs, kahdus zilwetu Tu fatilfi. Ne buht naw jazelo uf Londoni waj Parisi, nè ... pat wismasakajâ meestina jeb fahdichâ noteekahs leetas, las muhs lihds nahwei isbeede; tur redsam tâpat, fâ leelâ pafaules pilfehthâ laudis lopâ dshwojam, las fawa lihdszilweta likteni kruhtî nefst. Mehs to ne buht nemanam, bet nahf stundas, tur nofeel tas, lam wajadseja notift, un mehs tad paleklam bahli ais bai-lehm, un brihnamees, fâ tas wareja notift! ... Nebrihnees, zeen. lastaj', zilweta firdis ir wisur ta pati ... tâpat wina pukst seemeka ledus kalnds, fâ Afrikas smilfchu juhrâs. Wisur ta kaisf, fchê karstata ... tur aufstata; fchê fleepenata, tur fâ uguns, fâ ka wisi to war redseht. Dschreis firdis ir lihdsiga isgailofchâi oglei, tur til wehl masa, masa plehnite kaisf; ... bet luhf! wehsmira eepufschahs, plehnite isplefchahs leelata un leelata, un isgailufi oglite. ... Tawa firdis ... deg weenas leefmas. Nedomâ, ka tilai plafchajâ pafaulê fâ war notift; ... nè. Tawa laimira mahjâ war notift leetas, par kurahm wifs pagastis, wisa pilfehthâ isbihsees, brihniisees ... behdasees un pat gadu fimtenus peeminehs ... Peemehram zelchu nahlofchâs rindirâs pateesu notikumumu zeenijameem lastitajeem preekfchâ, ko kahds zetotajs usfihmejis.

Bagahjufchâ gada pawafari aizeloju uf swehtito Diringes semi un nostajaju lihds Kwendlinburgai.

Manas darischanas mani uskaweja pahri deenas Kwendlinburgâ, tur eepafinos ar kahdu godigu familiju pilfehthâ. Bij otras deenas wafarâ, kad minetahs familijas galwu uf wina dshwofli pawadiju.

Mehs gahjahn gar kahdu stuhri, kad pilnais mehnefs apspihdeja pafchâ stuhri uftaisitu almeza tehlu, tur stahweja firmgalwis ar issteeptu speeki rokâ; tuwal apstaidams, redseju, ka firmgalwis bij ahs.

Es prasiju, ko gan firmgalwja tehls apfihmê?

Manâ draugs atbildeja tâ:

„Lai Deewa fods taptu pilnigi parahdihis, tamdeht toreis bij tumfcha nakst, un ari wina azis bij tumfchas.“

Es fchos apflehtos wahrdus nefapratu, un luhdsu fawam draugam, lai man tos isflaidro.

Manâ draugs stahijia tâ:

„Tur wina wezâ namâ, tuwu pee Bode tilta, dshwoja selta kalejs Julians Kettenbeils. Tas nams un wehl dafchi ziti nami winam peedereja, jo wina weikalâ bij eenefigs, un wisch pats kreetns meisteris sawâ amatâ...“

Julianam bij trihs meitas. Bet jaunakâ, las bij astropadsmiit gadus weza, bij ta flaisakâ. Winas wahrdâs bij Aurora. Laudis fajija, ka Aurora lihdsinotees toreis wisa pafaulê isflawetai flaisfulei, grehfenei Aurorai v. Rönigsmark, kura ari tobrihd Kwendlinburgâ dshwoja. Fchi falihdsinafchana flaisfajai selta kaleja meitai loti patika. Wina fapnoja no laimigas nahkotnes; pilfehtheku dshwe winai bij apnikufi. Sawâ godlahtribâ wina fapnoja no augstmanu pilihm, un ne buht ne-eewehroja tos, las ar ihstu mihlestibu winai peekrahs.....

Starp Juliana Kettenbeila palihgeem bij weens, las pat pafcham meisterim amatâ wareja stahtees blafam. Bij jaunâs wihrs, kahdus diwdesmit gadus wezs, ar wahrdu Teobalds Steiners. Skaisis, kreetns amatâ un kreetns darbâ, Teobalds no fawa meistera tika mihlehts un zeenihis. To sinaja wisa pilfehthâ. Klufa ilgofchana Teobalds prezeja pehz Auroras, meistera meitinas. Un las lai nejustu mihlestibu pret flaisfo selta kaleja meitinu?

Ari Aurora Teobaldu pa drufku mihleja, bet tas winai darija preeku, kad wina wareja kaut fâ Teobaldu mozihit un kaitinaht; teh-wam gan tas nepatika, jo wisch it nopeetni domaja Auroru ar Teobaldu faweenot.

Un tâ aistezeja pahris mehneschu, bes ka las it ihpafchs eewehrojams gâditos....

Kahdu rihdu eenahja kahds fwefchineeks, staltu stahwu, selta kaleja strahdatawâ.

„Waj Zums,“ tâ fwefchineeks zeefchi, gandrihs pawehledams prasija, „naw kahda klufa istaba, ko man waretut isihreht? Es Zums labu ihres naidu doschu.“

Meisteris rahdija fwefchajam istabu, un drihs ween tika par ihres mafsu galâ; tahs pafchâs deenas pehzpudeenâ fwefchais lihds ar weenu fulaini eewadajahs ihretajâs ruhmes. Jaunee lihds-eedshwoneeki, til pat fungâ, fâ fulainis, eefahumâ nekur ne-igahja. Ihre bij

jau par pusgadu uf preekfchu aismakfata, un fwefchineeks bij luhdsis, lai winus nekad netrauzê.

Sulainis nerunaja nemas ar ziteem. Kungâ til wafarâs isgahja. Neweens nesinaja, las wisch tahds un no kurenâs nahjis... Wina wahrdâs bij „Feliks Baumgartens“; tâ fulainis wina fauja.

Kahdas nedekas pehz fwefchineeka atnahlfchanas, Julians Kettenbeils tika eezelts par rahtsfungu. Bet weenfahrscham wihram, kahds Kettenbeils bij, tas ne buht nepatika. Bet wina meitinai tas gauschi patika; nu wina bij rahtsfunga meita, un domajahs deewfin zil aufstâ godâ jau zelta....

Teobaldam bij dauds ko zeest no lepnahs mihlakahs, bet wisch pazeeta wisu lehnâ garâ; jo wisch Auroru firfniigi mihleja....

Dschreis zilweta liktenis grosahs weenâ deenâ ... weenâ stundâ ... weenâ azumirkl....

Tâ ari tê notifa.

Magistrats un pilfehthneeki isrihloja jaunajam rahtsfungam par godu leelas balles rahtsnamâ.

Nahlofchu swehtdeen buhs balles... Un fâ lai nebuhtu Aurora, Kwendlinburgas flaisfule, tanis balles, ko winas teh-wam par godu isrihko? ...

Un fâ lai to deen' tehws fawu meitinu netehrptu gresnalajâ rotâ?

Deenu preekfch swehtkeem, Aurorai jauna fleite tika aufuhfita. Fleite wehl bij ja-isprowe....

Pa tam fwefchais wehl nemas nerahdijahs. Dtrpus celas, kur fwefchais dshwoja, wehl arween logu preekfchfari stahweja nolaisfi. Auroras istaba stahweja fwefchajâ istabai eepretim; wehl wina fwefcho nebij redsejuf....

Winam buhs ja-eepafihstahs ar Auroru... Brihnifchligs zilwetu noleh-mums! Saules stars fpehj isfchirt wina galu ... wina laimi, wina swehtibu, labklahjibu. Kas ir zilwetu liktenis? ... Mehs staigajam il deenas, il stundas apafsch Deewa faules. Mehs eefihscham miljonu no winas stareem, un tee atjauno un spehina muhsu dshwibu. Nestaitamee faules stari mums atnefs nestaitamu swehtibu.

Bet luhf! tâ atnefa weens weenigs stars famaitafchanu un postu.

Schaurâ eela til fchlihra Feliksa dshwofli no Auroras. Bet pa logu tomehr weens otra istabâ waretu eestatitees, ja til Feliks atwilktu preekfcharus no faweem logeem.

Bij swehtdeen' ap pusdeenu, kad fwefchais fehdeja pee galda un rakfija.

„Atwelz' drufzin preekfcharus un atwer logu, lai gaisf war eenahft eefchâ!“ Feliks fajija fulainim, las tobrihd eenahja eefchâ.

Klufu un neko neteikdams, fulainis ispidbija lunga pawehli, las peegahja pee walejâ loga un apstahjahs, pee stenderes atspeesdamees. Un tas brihdâs isfchlihra wina likteni! Dtrpus celas, Auroras istabâ bij jautra smeefchanahs. Swefchineeks turp luhlojahs. Un wisch redseja, fâ Auroras mahfas Aurorai usgehrba jauno balles fleiti... Aurora gribeja redseht, zil wina flaisfo buhs rih'deen uf balleshm... Wina ari teefcham bij flaisfo, brihnum' flaisfo! ...

Swefchais wina awlufko ... wisch ir fâ pahrnehts no winas dakuma....

Ilgi, ilgi wisch wehl turp luhlojahs, kaut gan jautrâ smeefchanahs un dakahs Auroras tur wais naw; ... tadfchu wisch wehl tur stahw... Feliksa dwehfeli til weenas domas pilda, tahs ir: Aurora! ... Aurora wina bij peewilufi ... wisch to mihleja no wifas firdis.

Feliks bij jau pee peezdesmit gadeem, un Aurora til astropadsmiit gadus; tomehr wisch mihleja to karsti... Bet wisch bij godawihrs, las bij mehginajis preekfch pafaules ajihm flehptees... Schis peezdesmit gadus wezais wihrs mihleja pirmo reis, un ar tahdu dedshibu, no kuras, ja pretmihlestiba nerahdahs, til posts un nelaima war zeltees.....

Jau tahs pafchâs deenas wafarâ Feliks prezeja pehz Auroras, bet wisch wisa godbihjibâ un zeenibâ tika atraidihis, jo Aurora bij faderinata ar Teobaldu. Feliks Baumgartens bij bahls fâ mironis un behdas fchraudsa wina firdi.

Bet atfal atflaneja balfis no otrupus celas, no Auroras istabas. Feliks klauhfjahs. Tur runaja Teobalds un Aurora.

„Tu nizini, Tu mozi mani, Aurora,“ Teobalds fajija ... „es newaru lihdsi eet uf balleshm.“

„Bet Tew ja-eet,“ Aurora noteiza zeefchi, „Tu jau tagad efi greisfirdigs, un tapehz Tew ja-eet!“

„Es efmu weenfahrschs zilwets, bet ustizigs un godigs,“ Teobalds fajija. „Al! fâ man jau fahp fchee Tawi smeekli un Tawa nizinafchana fchê weentukâ istabâ, bet tur starp lepneem lungem es nefpeh-fchu to panefi; tamdeht ir labaf, kad es uf balleshm ne-eiju!“

„Labi, labi,“ Aurora fajija, „kad Tu negribi nahft, tad nenahz' bet tad ari muhsu faderinafchana ir beigta. Redz' tur, tos logus!... tur to wezo krahgi, to fwefchineeku ... Tu fini, tas pehz manis prezeja ... es doschu winam fawu rofu.“...

Schos wahrdus dsirdot, Feliks lehni aifwehra logu ... wisch nesinaja, fâ to padarija. Nakst, tumfcha nakst nolaidahs wina dwehfelê... Breesnigas dusmas wina fagrahba.

„Wezais krahgis!“ Schee wahrdi wehl flaneja nirgadami winam aufis... Tâ tad wisch top apfmeets?! Un wairaf un wairaf wina fagrahbf dusmas. Kas fchini wafarâ un nakst fchi nelaimiga wihra dwehfelê notifa, las gan fpehtu to isfajih?! Un las, ja tas waretu

wisu redseht, kas wina nahwigi eewainotà firdi plosahs... kas gan spehtu tahs mofas aprakstih? ... Naktis ... tumfchà naktis, kas wina dwehfeli sedfa, nolaidahs wehl breefmigali pahr winau... Kas gan dsina wina tumfchà balles nakti laukà eet? ... Waj tahs bij ilgoftah-nahs mofas, waj greiftridibas tahrs, waj atreeshanahs dusmas? Zeb waj tahs eefschligahs bailes, kas preefch grehfa darba grehziineka dwehfeli moza? ... Kas to fin, kas us tam drihft atbildeht?!

Nahlofchà naktis bij balles naktis ... wareja jau rihta pufe buht, fahds wihrs staigaja pa tahm eelahn, kas ir stary rahtsnamu un selta-kaleja nameem... Nahwes flufums walda wis-apkahrt, tilai fchad un tad atflan reta trumpetes-grahja is rahtsnama, bet là is dflà kapa; tad atfal wifs flufumà nogrimft. Wihrs wehl arween staigaja fchurp turp. Ko winsch mellè, ko gaida? No ka, un pee ka winsch domà?... Kahdas juhtas zilà wina firdi? ... Peepefchi winsch paleel stahwot, flufu klauftamees; fchleet, ka winsch pehz foleem klauftahs! ... Nu winsch eet abtri ... freigfchus us selta-kaleja namu, kas dufs nahwes flufumà. Winsch iswell atfleghu, lai waretu durwis atfleghg. Winam bij ap firdi, it là fahds labg gars to flubinatu, lai launo garu pahrspeh un dodahs mahjäs...

Jau atflegha notinkfch! Nelaimigais, wehl weens greeseens, weens folis un Tawa dwehfese ir glahbta! ... Kapehz Tu nespehji to foli spert? Kapehz Tewi well launais spehfs atpaka? Kapehz Tawas apstinas staram janofliht dflà, breefmigà nakti? ... Torra pulstienis fludina zetorto stundu; tahlumà ir balis dsirdamas. Balsis tumojahs. Wihrs, kas zits naw, là muhsu Feliks Baumgartens, apflehpjabs aif fahdas durwu stenderes. Winsch trihz, it là no drudscha kratihst...

Balsis jau ir it faldri dsirdamas; winsch tahs pasihst... Tur nahf Teobalds un Aurora no ballem mahjäs. Selta-kaleja tur naw. Teobalds tal beidsot bij padewees Aurorai, un bij gahjis lihds us ballem; bet tur jau notifa tas, ko winsch bij paredsejis... Aurora, wina kaitinadama, neweenu reisi ar to nebij danzofust.

Teobalds winai pahrmeta to. Bet no Auroras luhpahn nahza tahds mahza tahds wahrds, kura dselons eefpedahs dsili Teobaldam firdi.

Jau winsch gribeja eet, bet wehl reis apstahjabs. „Es Tewi pawadifchu mahja,“ winsch fazija lehnà balst ... „tad fchirfimees us muhschu. Gan es dabufchu naktis-mahjas fahdà weefu namà, fur mani nenizinh, neds kaitinh.“

Stuhrgalwigà meitene nelo nefazija. Mahjäs pahrgahjufchi, wini isschlihras. Bes fweizinafchanas ... bes ardeewahn Teobalds feidsahs projam...

Aurora pee nama durwihm stahwedama klauftahs; fchirfchanahs winai bij nepanfama; noschelodama wina fauja pehz Teobalda, bet bij par wehlu! ...

Feliks to brihdi isnahza no fawas paslehptuwes un nostahjabs Aurorai zelà.

Wina eebrehzabs... Wina pasina Felikfu, kas wina rofu zeeschi tureja... Til mas wahrds abi mainija, tad pus-apfpeests palihgà fauzeens ... tad stenechana ... tad kapa flufums. Pee Felikfa fahjahm gul noschnaugtà Aurora.

Smagas leetus lahfes kriht no debefim; debefs ir apmahfufees; dsila, beesa tumfiba aplahj fcho tumfibas darbu. Brihdi stahw Feliks pee lihka; tad winsch to fagrahbj un zel few us plezeem. Til desmit foli ir lihds Bode tiltam; flaidri war dsirdeht, là uhdens burbulu. Turp Feliks dodahs ... bes elpas winsch peefkreen pee uhdena, un noskatabs wina. Dohjs trofknis atflan; wilni aplahj flaisfo Auroru...

„Kas tur krita?“ kahda balst atflan aif fleplawa muguras. Slep-kawa atkatabs atpaka un reds, ka wihrs stahw kahdas durwis, fargadamees no leetus.

„Kas fchè krita? Kefas! Warbuht kahdi muhra gabali,“ fleplawa atbild, un tad prafa: „Kas Tu tahds efi?“

„Nabags, alls wihrs,“ winsch atbild behdigi, „un pee tam wehl bes pajumta.“

Alts! ... Tas fkan là glahbfchana preefch noseedsneela... Winsch jau nefa naw redsejis?!

Feliks eedewa aflajam kahdu naudas gabalu, un tad dewahs patš us mahjahm.

Otra deenà atrada Auroras lihki.

Kas spehji aprakstih wezaku behdas? Silahs strihpas pee kalla rahdija, ka fchè ir fleplawiba notifust, un — Teobaldu tureja par fleplawu; winsch tal Auroru bij pawadijis us mahjahm... Newainigais Teobalds smala zeetumà, bet ko gan fleplawa darija? Waj gan winsch patš peedewahs par wainigu? ... Nè, un ari neweens wina ne-eewehroja! Teobaldam gan newareja nefa peerahdiht, un winsch ari meerigi fehdeja zeetumà; ko gan bij winam dariht? Wina dsih-wiba bij isposita! ... „Es esmu newainigs!“ winsch fazija, kad wina apzeetinaja... Tomehr kahdà deenà, ihst preefch Teobalda noteefafchanas, tapa fweefchineels preefch teefas aizinahs. Winam wajadseja leezinabt par Teobalda preefchese dsihwi; winsch tal ar Teobaldu if deenas kopà dsihwoja.

Teefnefs Feliksim prafija: „Waj Jums ir kas ko peenest, kas wainigo Teobaldu waretu atwainot jeb apwainot?“

„Nè, nefas naw ko peenest!“ Feliks runaja nedroschà balst.

„Un kahdu leezibu waretet dot par Teobalda agrako dsihwi?“ teefnefs wehl prafija.

Felikfa azis peepefchi eemirdsejahs... Warbuht newainigo wehl warehs glahbt, un tad winsch teiza, rofu us augfchu pazeldams:

„Es apleezinu, ka apwainotais ir kreetns zilweks, un turu wina par newainigu pee isdaritahs fleplawibas; un ja fleplawiba buhtu teefcham notifust, tad winsch naw wainigs...“

„Bet Tu patš efi tas fleplawa!“ stipri trihzofcha balst atflaneja if teefas sahles takta, un aklais wihrs ar firmu galwu us speela atspeedees, pazehlahs kahjäs. Feliks wina usflatiya un pasina par to paschu aklo, kas durwis stahweja toreis, kad winsch Auroru upè eemeta, un kas winam prafija: „Kas tur krita?“

Aklais, Felikfu no balst pasina... „Ja, es esmu tas fleplawa!“ Feliks fazija...

Behz kahdahm nedelahm Feliks izzeeta nahwes fodu... Un tur tas atmena tehls — ir tas aklais leezineels, kas fcho notikumumu stahsta un stahstih wehl nahlofchahm pa-audfchm!“

Otra deenà es aifbrauzu projam no Kwedlinburgas, pahrdomadams flaisstahs selta-kaleja meitinas behdigo galu.

Kahdi peeminas wahrdi

par Deewa preefchà aigahjufcho zittahrtigo Nihzes mahzitaju Gustaf Brasche.

Schis godam minams, zeenigs un ne-aismirstams firmgalwis ir fawà 81. dsihwibas gadà, 7. Junijà, fawas azis us muhschigu dusu aisdarijis, un tika 10. Junijà fawas familijas kapenes pee Nihzes basnigas paglabahs. Preefch kahdeem 12 gadeem, kad bij jau 45 gadus Nihzes un Bahrtas draudses mahzitaja amatu kreetni un apstnigi kopis, winsch dewahs ar fawu laulatu draugu us Leepaju, fawu amata weetu atstahdams fawam deklam, tagadejam zeen. Nihzes mahzitajam. Schini jaunà usturefchanahs weeta, jehfchu no wezuma peespeests, winsch naw lizis fawu swezi apafsch puhra, bet fawu laiku isleetajis gan meitu gimnastija tizibas mahzibu issklaidrodams, gan weetigeem mahzitajeem wina amata darischanas palihdsedams, gan us rakstneezibas lauku strahdadams, ihpaschi pee diwu wahzu-latwislu wahrdnizu farakstifchanas. Neluhkojot us to augstzeenifchanu un mihlestibu, ko Leepajà là wisur winsch baudija, wajadseja tur wina patihkama mahju weeta buht jau fawu behru deht, no kureem kahdeem 4 Leepajà pastahwiga dsihwofchana. Tomehr fchee beidsamee 12 godi ir winam no wifa wina muhscha tee ruhktalee bijufchi deht fawa laulata drauga zeetas firgshanas zaur wefeleem 10 gadeem, lihds preefch kahdeem 2 gadeem Deews wina zaur nahwi no fchih mahrgshanas atraifija. Wina tika turpat kahdà lihku welwè us Wahzu kapeem noguldita. Par wina behru deenu radahs patlaban Leepajà kahds apfahrtejo laufskolotaju pulzinsch fa-aizinahts, kuru stary ari fcho rindinu farakstifchans atradahs, lai kahdas fchetrbalsigas dseefmas pee toreifiga Leepajas Latweefchu mahzitaja Rottermunda 50 gadu amata jubilejas noskandinatu, kas nahkamà deenà nahzabs fwineht. Newarejahm palikt tam leelam pulkam nepeebeedrojufchees, kas mihlà Brasches tehwa laulatu draugu us kapeem pawadija. Turpat us isluhgtu atwehleschanu nodseedajahm pa latwisli dseefmu: Kahdà nu meerà re. Sirds bij mums aifgrahbta redsot mihlo firmgalwi fawà flumibà tà fatreektu. Rogahjahm tapehz pehzal wina mahjofti fawas lihdsjufchanas issfajih un nodseedajahm us 4 balstihm dseefmu: „Tas Klungs ir mans gans“, wehledamees, là spehdami, wina behdigu firdi apmeerinaht. Ar firfnigeem patezibas wahrdeem winsch muhs usrunaja, stary kureem jo ne-aismirstami paliks tee: Mihli draugi, ja Juhš spehjat fawus mahzefkus til tahf ismahziht, ka tee preezajabs ar preezigeem un noskumst ar behdigeem, tad Juhš esat wina firds-igflichtofchanas sinà wifu darijufchi. Sowas augstas gara dahwanas, zaur kurahm nelaisis wifa fawà muhschà bij eewehrojams, winsch patureja lihds pehdigai stundai. Kahdas stundas pat preefch mirfchanas winsch ar faweem peederigeem jauki isrunajees, un laidees tad meegà; ziti wehlà wakara esot gahjufchi guleht, nedomadami, ka winsch mirs, jo rahdijees labaks palizis; pehz kahda brihscha wina mahfa atmofufees eet wahjneeku raudfihht, bet atrod jau — nedfihwu, it là bes fahpehm eefsch meega buhtu fawu garu islaidis. Zil patihkami buhtu katram bijis wehl ilgal stary dsihweem wina redseht, bet tas wispahrigs likums: „Zilweks dsihwo 70, ja dauds 80 gadu“, bij ari preefch wina dots. Wina meefas spehli azihm rangot suda un tapehz Nihzes draudse it nefagatawota nebij us wina mirfchanas sinu, kas tai no Leepajas 8. Junijà atnahza. 9. Junijà atweda wina un wina laulata drauga mirstamahs atleelas no Leepajas us Nihzi. Wairak werstes bij zefsch ar meijahm un goda wahrteem puschkots tai Nihzes draudses apgabalà, zaur kuru sahrlus no Leepajas wedot bij jabrauz; katrs pret fawu grunti bij feidsees wineem to beidsamo godu parahdiht. Tapat ari Nihzes basniza un wina fchta bij ar fatumeem ispuschkota. Sahrlki tika, fanahlfufcham

draudses lozeklu pulzinam kahdu behru dseefmu dseedot, basnizā no pehrmindereem eenesti un altara preekschā nolikti. Pehz tam tureja weetigais mahzitajs, nelaiķa dehs, ihfu, firsnigu deewaluhgšchanu. Zauki bij redseht šhos diwus mihlus sahrkus ar nekšaitameem, jaukeem puku kromeem puschlotus, starp kureem atradahs ari weens lawru kronis us nelaiķa sahrku, tā tika teikts, no Leepajas krahschanas lahdes direkzijās nolikti. Leepajas krahschanas lahdes direkzijai ari bij eemefls sawu pateizibu nelaiķim parahdiht, jo senakōs gaddōs, kad krahschanas lahde bij wehl ne-aprasta leeta, Nihzeneiki sawu naudu tani wairaf zaur nelaiķa usflubinaschanu un roku drihtsteja noguldih. 10. Junijā pulkst. 1ā pehz pusdeenas eesahka basnizā behru deewakalposchanu. Bes nelaiķa behrneem un peederigeem wehl bij atbraufuschi abi Leepajas Latweeschu un Wahzu draudses zeen. mahzitaji Schön un Kluge kgi un Grobinas aprinka zeen. prahwests Johanson kgs. Zebšču dauds zaur leelu leetu, kas tani deenā bija, tika nokaweti, tad tomehr prahws pulziņš no Nihzes un Bahrtas draudses lozekleem bij fanahzīs. Kad pee chrgelku fkanas pirmā dseefma bij nodseedata, fazija us kanzeli Nihzes zeen. mahzitajs par sawu nel. tehwu un wina noschērschanos wahrduš, ko dsirdot waijadseja afaras flauziht. Tad Nihzes dseedataju koris us 4 balsim nodseedaja dseefmu: Kahdā nu meerā u. t. j. pr. Pehz luhgšchanas un swehrtschanas wahrdeem dseedaja atkal dseefmu wisa draudse. Pee altara runaja Wahzu walodā zeen. prahwests firsnigu runu us nelaiķa behrneem un peederigeem; — nelaiķim bes 2 miruschu behrnu wehl dsihwi 5 dehli un 4 meitas. Sewišchli pateizibu issazija zeenigs prahwests nelaiķa mahsai, kura pa wiseem 12 grubteem gadeem ir dauds lihdszeetufi un panesufi ar sawu ne-apnikuscho kopschanu. Pehz nodseedateem swehrtschanas wahrdeem tika sahrki no basnizas us kapu nesti, weens no 4 mahzitajeem, otrs no nelaiķu behrneem, kamehr Bahrtas musikas koris ar taurehm puhta to paschu dseefmu: Kahdā nu meerā u. t. j. pr. Pehz tam wehl tika puhshta ta meldija: Es pee Jesus tureschos u. t. j. pr. Us kapu nolastija firsnigu atwadischanahs runu Bahrtas skolotajs un ehrgelneeks Bergmana tehws. Kad tad wehl zeen. prahwests kapa luhgšchanu notureja, tika semei atdots, kas no semes nahzīs. Ar nodseedatu dseefmu: Tad laideet mums to lihki rakt, kura tāpat ar tauru fkanahm tika pawadita, un nodseedateem swehrtschanas wahrdeem bij wisa behru deewakalposchana nobeigta un katrs dewahs ar eefustinatu firdi us sawahm mahjahm.

Tā tad ir mums Nihzes draudse šchinis deenās weena swehrta weetina radusees, kurai garahm newar pa-eeť bes godbihjibas juhtahm. Waretu dauds ko stahstihť par nelaiķi un wina sadshwi, bet tas buhtu pret wina wehleschanoš, jo winam nepatika, kad wina klaiji flaweja. Lai peeteel ar ihseem wahrdeem. Esam pahrelezinati, ka sinahs zeenihť šchi wihra peeminu Latwju tauta, kuru winsch mihku turejis un bijis weens no kreetnakeem, nepeekufuscheem strahdneekem us winaš attihstibas lauka, — ka sinahs wina peeminu zeenihť ewangeliska Lutera draudse, kurai tas weens no stiprakeem pihlareem, tā fakot, sawā muhschā bijis, — ka sinahs zeenihť Latwju laukškolotaji šchi wihra peeminu, kas bijis weens no pirmem zihnitajem par tautas skolahm un wineem daschadi ar sawu weiklu spalwinu palihgā nahzīs; — Nihzes un Bahrtas draudsei paliks wina peemina pee firds pee-angusi, swehrtita no behrnu-behrneem. Schihš draudses war winam pateiktees, ka winaš palikuschas tahs weenigahs par wisu Bakar-Kursemi, kas ir issargatas no schēlschanahm un jukahm zaur baptisteem; jo winsch teescham pirmā usmahšchanas brihdi no wineem sinaja sawu draudsi apfargaht, kā brunots wihrs sawu pili, lai ari deewagan darba bij. No firds preezajamees, ka winsch, lai gan no mums 12 gadus dsihwojis schēirts, wehlejees buht sawā draudse, pee Nihzes basnizas paglabahť, kur wina kapa dascham labam buhs kā altaris, kur Deewam sawu pateizibas upuri nolikt par wisu labu, ko zaur tani eeguldito baudijis. Lai dusš saldi Deewa meerā wina truhdi!

A. Skarre.

Red. peesihmejumš: Mehš jau esam pasneegufchi sinas par mihlā Brasche tehwa aiseeschānu us muhschigo dusu. Bet tomehr ari šcho rakstu newarejahm atstahť ne-eewehrotu. Par tahdu wihru, tā wezais Brasche bija, newar deewagan rakstihť. Tahdi wihri nepeedšmst iklatru gadu.

Waj Zuhš newarat laika sīhmes noprast?

(Mat. 16, 3.)

Šchi gada Maija mehnescha 21. deena wiseem muhsu walsneekem un wiseem labas kahrtibas draugeem wehl ilgi paliks peemina.

Jo šhini deenā muhsu wisu schehligais Kungs un Keisars Maslawā ir runajis loti wehrā leekamus, ne-aismirstamus wahrduš us šapulzeteem pagasta wezakeem. Muhsu mihlais Kungs un Keisars grib, ka wisaš kauschu kahrtas saweenojahs un weenprahťigi strahdā, iklatrs sawā weetā, wifai walsťij par labu un swehrtibu; winsch grib ihpaschi, ka semneeki ustizigi turahs pee saweem kungeem, ka wini paklausa muischneeku wezaku padomeem un wadischanai, ka wini netiz aplamahm walodahm par semes peedalischānu, semes peemehrischanu par welti, un zitahm tahdahm jausmahm. Tik Augusta Keisara un muhsu eenaidneeki tahdas aplamas walodas isplatijuschi, un ir zehluschi meera weetā eenaidu un nemeeru.

Preeksch muhsu Kursemes šchi Maija mehnescha 21. deena wehl it ihpaschi wehrā leekama. Jo tai paschā deenā, muhsu augsti godahťs un loti mihlehts gubernatora kungs, geheimrahťs P. v. Lilienfeld, islaida sawu rakstu pret wiseem teem, kas muhsu semē meeru grib trauzeht, un peekodinaja wifahm polizejahm un waldehm, us to zeeti fkatitees, ka nekahda beedriba Latweeschu starpā, kas pehz statutehm tik drihtst weizinahť fabeedrigu sadshwi, ne-eesahť darbotees ar politikas leetahm un laudihm prahťu nefajauz ar tahdahm runahm, kas tik us nemeeru un dumpi wed.

Ka muhsu gubernatora kungs Kursemi loti mihlē, kas to nestin? Tanis 15 gaddōs, kur wini šcheitan waldija, muhsu seme ir attihstijusees wifadā wihšē, tā ka pee mums wifli laudis waretu godigi, meerigi un labi dsihwot. Tapehz iklatram ustizigam tehwijas mihlotajam ar wisu spehku jaturahs preti wifam tam, kas pee mums Kursemneekem meeru un weenprahťibu grib postihť.

Šchinis beidsamōš 20 gaddōš semneeki ir labi us preekschu tikufchi, leela dafa no wineem ir palikuschi par gruntneekem, kas sawas mahjas ir eepiruschi; muhsu deenās araji zitadi kop sawus laukus un lopus, nekā tehwu laikōš un bauda ari brangakus auglus; mehš esam us preekschu gahjuschi, to peerahda dauds stalti jaunbuhwetas istabas, to peerahda wisaš muhsu bankas un spahrkafas, kur kauschu nauda miljoneem ir glabata, to peerahda ihpaschi muhsu skolas buhschana, kas pawisam atjaunota, tā ka driht tas laikš buhs peenahzīs, kur neweena Kursemneeka nebuhs, kas nemahzetu lasihť un rakstihť.

Mehš esam labi us preekschu tikufchi, to ari parahda wisaš beedribas, kas pilsehtās un us semehm ir zeltas. Preeksch 15 gadeem Kursemē bij loti mas no waldibas apstiprinatas beedribas, tagad ir 179. Ihpaschi dseedaschanas beedribas ir teizamas; winaš dauds laudihm ir mahzijas godigeem preekem preegatees, un masi un leeli dseedaschanas swehrtki ir parahdijuschi, kahdas teizamas musikas dahwanas Latweeschu tauta no Deewa dabujusi.

Bet muhsu beedribās ari ir eedabujuschees musinataji un rihditaji, kas gan paschi sauzahs par „tautas wadoneem“, bet ihsteni ir tautas eenaidneeki. Ziti no wineem laudihm eestahťstija melus no wezeem laimigeem paganu laikeem, kur laudis dsihwojuschi kā debesīs, un wineem apsolija, atkal tahdus laikus sagahdaht; ziti ar sawahm runahm tik mekleja sawu godu un sawu peknu; ziti gribeja dumpi zelt un gundija laudis, ka waldibai wairs nepaklausija, ka sawu pretineeku ehlahm uguni peelaida, ka ari wairs nebihjahs no sleglawu darbeem. Tā pee mums zehlahs „labdarischanas beedribas“, kas nemuhšcham neweenu grafi preeksch nabageem naw demuschas, bet tik isrihloja sakuma swehrtkus, balles un šapulzes, kur daschs labs ir runu turejis, no fauna padoma dsihť. Tā dascha beedriba lauzeneekōš palika par tahdu weetu, kur wisu walsťis kahrtibu eesahja apgahť un Latweeschus sarihdiht ar wifahm zitahm tautahm, kas ar wineem dsihwo weenā semē.

Tautiba ir laba leeta; kas sawu tautu nemihlē? Iklatrs ir sawas tautas behrns; no sawas tautas winsch ir dabujis sawu walodu, sawu tikumu, sawu tizibu. Bet tautiba nedrihtst greestees pret sadshwes kahrtibu; jo iklatrā walsťi pehz Deewa prahťa dsihwo daschadas tautas, un nekahda walsťis newar pastahweht, kad wina sawā starpā ir eenaidā. Augstaka par tautibu ir wehl zilweziba. Tee ir „muhsu eenaidneeki“, kas fludina: „Latweetis lai tik pasihť Latweeti, tik Latweetis Latweescha brahlis; zitas tautas laudis Tew buhs eenihdeht“. Kas tā domā un runā, naw neween Keisara un walsťis eenaidneeks, bet ari Jesus Kristus eenaidneeks, kas wiseem zilwekem ir palizis par brahli.

Gan mehš sinam, ka šchahdu „tautas wihru“ škaitis naw leels, bet wina spehks ir leels par weenteefigeem laudihm, un winsch waretu palikt wehl leelaks un wisu semi sajuukt. Jo muhsu gubernatora kungs ir atsinis, tapehz winsch ir runajis pret daschahm Latweeschu beedribahm, un ir pawehlejis, lai polizeja winaš zeeti apwaktē.

Waj Fuhs domajeet, ka kaut kur pasaulē, kur lahtiba walda, laudis war papulzetees un runaht, kas pee mutes durahs? Gita Wahzija, Franzija waj Anglija, wifur Fuhs redsefiet, ka pee lauschu papulzehm polizeja ir klahht, kas tuhliit aisleeds, tad kas ko grib runaht, kas apstiprinatahm beedribas statutehm pretim, un tahdus wahrduš, kas basnizu un walsts lahtibu ahrda. Mehs lihds schim esam dshwojuschi tahda meera, ka polizejas usfraudsiabas newaijadseja. Tagad ziti laiki, tagad waldbibai wajag preti stahweht wifai musinaschanai un rihdichanai.

Skatatees us schi laika simehm! Sauni laudis ir gribejuschi nodedsinaht jauko Zelgawas pili; un schee laudis bija fabedrojuschees ar teem nihilisteem, kas no Kreewu semes us Schweizas semi aisbehgusch; to peerahda grahmata, kas no Schweizijas 6. Junija (weenu deenu pehz uguns grehka Zelgawas pili) atnahza Zelgawa. Waj tas naw breefmigi, ka muhsu skaidra, Keisaram paklaufiga Kursemē tahdi laudis eewihluschees, kas to paschu fleplawu beedri, kas preeksch diwi gadeem muhsu mihto Kungu un Keisaru Aleksanderu II. ir nokahwusch!

Bet leezeet wehra schi laika simehm! Peemineet muhsu Kunga un Keisara wahrduš, ko winsch 21. Maija runajis. Lai ar scheem wahrdeem pee mums eesahlahs jauna dshwe un usnemts top jauns zeksch.

Ari Widsemē polizeja pawehlejusti Latw. beedribas zeetaki apwalteht. Latweeschu beedribas naw fauktas, lai fuhtha weeneelus us Behterburgu, muhsu jaun-kronetu Keisaru apweizinaht. Rihgas Latweeschu beedribas presidents, Kalnina lungs, kas ari bija nobrauzis us Behterburgu, ka schihs beedribas fuhtnis, naw preekscha laists, wina padewibas raksts, ko wehlejahs Keisaram nodot, naw peenemts.

Tagad tas laiks ir nahjis, kur mums jauns zeksch ja-usnem. Tahs beedribas, kas lihds schim daudsfreis runaja wifas Latweeschu tautas wahrda, lai pee tam paleek, us ko winas zektas, lai winas koj

labdarischanu, dseedafchanu, fabeedrigu sadshwi r. Tos leelos ta sauzamos „tautas wihrus“ wajag akstahdinaht. Par Kursemes Latweeschu wadoneem buhs un paliks weenigi no pagasteem eesauktee un amats apstiprinatae wihri, is kureem ihstee Latweeschu tautas aistahwetaji tika iswehleti pee muhsu Augsta Kunga un Keisara kroneschanas un kuras Keisara Majestete ari ne sen apdahwinaja ar goda simehm. Wisi, kam wehl firds wefela, kas wehl meeru un lahtibu miht, wehl naw dshyti no ta gara, kas daschu reis beedribas walda: wisi tee wehl war wirsroku dabuht. Ar Deewa palihgu tas aridsan isdofees, tad atkal muhsu mihta tehwi ja saldais meers mahjos un mehs buhsim zee-nigi, ka muhsu Augstais un Schehligais Keisars un wina ustizigi preekschwaldineeki par mums ar laipnibu walda.

Par sinu zeen. lasitajeem.

No 7. Julija „Latw. Aw.“ redakcija nebuhs wair s Waltakos, bet buhs Grobinā, us kureni tagadejais redaktors pahrzelfees us dshwi. Ta tad zeen. lihdsstrahdneekus un sinotojus, ka ari tos Latweeschu un Wahzu laikrakstu redaktoru lungus pasemigi luhdsam, lai fawus sinojumus un laikrakstus fuhtha us **Grobinu**, pehz tahs adrefes, kas schi nummura eesahlumā ir usshmeta.

Wisejumš.

„Latw. Aw.“ 26. nummura artikeli „Balks-awises wisjaunatae zenteeni“, trescha teikuma eesahlumā, kur stahw „Awischneeku lahtra“ ir jalasa „**Wischneeku lahtra**“.

Latw. Aw. redaktors: J. Weide.

No zensures atwehlehts. Zelgawa, 5. Julija 1883.

Sludinafchana s.

Keisara Majestetes,

wifas Kreewinsch Batwaldineeka u. t. j. pr., u. t. j. pr., u. t. j. pr., pawehli teel no Zeraufstes pagasta teefas zaur scho sinams darihst, ka mantibas ispreedums **Krischjahn Krefes** atstah-tahs mantibas leeta 27. Julija 1883. g. tiks pasludinahts, un top wif, kas schini leeta waj nu fuhdsetai waj apshudsetee bi-jusch, usajzinati, pee ispreeduma sludinafchana atnahst, sem peedraudejuma, ka tad ne-atnahst, tad tiks ispreedums par pasludina-tu eeskarihst. Ispaschi teel nesnamā weeta dshwodamee usajzinati, ka:

- 1) Jahn P. htel.
- 2) Martin Grünblatts.
- 3) Philipsons.
- 4) Zehlab Polis.
- 5) Gebert Tamasch.
- 6) Rozinsch.
- 7) Juris Freimants.
- 8) Juris Lihmans.
- 9) Karl Satneek.
- 10) Krischjahn Kreewinsch.
- 11) Mikel Salganki.
- 12) Lihse Grause.
- 13) Muhneeks Majaschy.
- 14) Ans Schibinsch.
- 15) Jahnis Kruhms.
- 16) Saimneeks Grause.
- 17) Segleneeks Pihrag.
- 18) Jahnis Zaune.
- 19) Jahn Defa.
- 20) Jahn Lihbris.

Zeraufste, 14. Junija 1883. (N. 196.) Preekschsch.: Pelsche. Schrihm.: Kalninsch.

No Greiersdarbes pagasta walbes top zaur scho wif schi pagasta lozekli usajzi-nati, fawas familijas lihds 13. Augustam sch. g. pee schihs pagasta walbes bes at-rauschanahs usdot, ka ari fawus galwas naudas parahdus nomakfahst. Wifas pil-sehtu, pagastu- un muishu polizejas un zi-tabas eestahdes top laipni luhgtas, fawos polizejas aprinkos dshwodamus schi pagasta lozeklus fawos robehsas nezeest, eesam tee no schihs pagasta walbes apleezibu par sawu familiju usdoschanu naw peenejuschi, ka ari par galwas naudas parahdu no-makfashanu twihtes naw usrahdijusch.

Greiersdarbes pagasta walde, 30. Junija 1883. Bag. wez.: Baltais. Rastu web.: Rutkewig.

Apascha farakstitee, pehz rewisijas un familijas rulleem pee Zeraufstes krona pa-gasta, Bauklas aprink, peederoschee pagasta lozekli usdurahs bes geldigahm legitimazi-jahm nesnamas weetas un nemas ari fawas nodewas. Tahs polizejas, kuru ro-behsas schee zilweki atrastos, top usajzina-tas, wims sem aresta Zeraufstes pagasta waldei, Bauklas aprink, eesuhtht, ta:

- 1) Mikel Bamber — 25 gabus wezs.
- 2) Zehlab Bundur — 36 g. w.
- 3) Zehlab Gudsch — 30 g. w.
- 4) Juris Gudsch — 58 g. w.
- 5) Jahn Gudsch — 30 g. w.
- 6) Juris Gudsch — 22 g. w.
- 7) Jahn Jaunsemi — 49 g. w.
- 8) Ernst Jaunsemi — 35 g. w.
- 9) Jahn Zuffi — 20 g. w.
- 10) Gebert Zuffi — 49 g. w.
- 11) Jahn Raschu — 18 g. w.
- 12) Gebert Kreewin — 39 g. w.
- 13) Gebert Kreewin — 33 g. w.
- 14) Behter Klitmikel — 24 g. w.
- 15) Jahn Kere — 41 g. w.
- 16) Mikel Katabits.
- 17) Zehlab Nabakits — 49 g. w.
- 18) Mikel Katabits — 41 g. w.
- 19) Gebert Pihpols — 28 g. w.
- 20) Wilts Smallais alias Skultin 26 g. w.
- 21) Krischjahn Skript — 23 g. w.
- 22) Krischjahn Stalber — 43 g. w.
- 23) Mikel Skalder — 41 g. w.
- 24) Krisch Suli — 40 g. w.
- 25) Krischjahn Tihden — 45 g. w.
- 26) Jahn Zaune — 19 g. w.

Kad minete pagasta lozekli 3 gadu laika, rehlnot no tahs deenas, tad schihs usajzi-najums zaur Kursemes gubernas awisehm wifahm Kreewijas gubernu pahrwaldehm isfuhthits, nebuhu pee schihs pagasta wal-des meldejuschees, tad tiks ar wineem da-rihts, ta pagasta likumi par noboschanu p-edshichanu § 38. punkte d. ar peeshime-jumu nosafa.

Dots Zeraufstes pagasta walde, 30. Junija 1883. Bag. wez.: G. Rammann. Schrihm.: Kalninsch.

Birno forti **jumta lahtu,** ta ari wislabatos **supersosfatus** pah-rod par lehtahm zenahm **G. Jakobsohn,** Zelgawa, dsheszela eela, pa kreizo roku, schhehs eela pretim jaunajam zeetumam.

Krona Schkibes pagasta walde (Dobele aprink) dara zaur scho wifem schi pagasta lozekleem sinamu, ka krona un pagastu no-demu isdalischana par 1883/4. gadu scheid 30. Julija 1883. g. tiks isbarita; tamdeht tottam, kas tahdu atweeglinaschanu zere, mineta deena schi ja-eeronahs.

Wehlat newar neweens wairs tift klau-schits (st. 14. § pag. lit.). Pagasta waldes, pilsehtu un muishu polizejas un zitas eestahdes top luhgtas, fawos polizejas ap-rinkos dshwodamus schi pagasta lozeklus fawos robehsas ne-eezeest, eesam tee no schihs pagasta walbes apleezibu par sawu familiju usdoschanu naw peenejuschi.

Dots Schkibes pagasta walde, Junija mehnescha 25. deena 1883. g. (N. 263.) Bag. wez.: J. Silbert. Rastu web.: Grubes Arturs.

Sludinafchana.

Grafha Josefa Thyszkiewicz Balangas muishas walde dara zaur scho sinamu, **ka par Jurgeem, 23. Aprili 1884. gada, ir Balangas pagasta wairaf**

mahjas

us arenti dabujamas. Mahjas atrodahs Wirteneehtu un Balangas fahdschās; mahju leelum ir 23 lihds 50 desjetinas semes; maksa par desjetinu ir — ta seme anglus ihdod — 4 lihds 5 rubl. f. Dec, kas wehletos minetahs mahjas us arenti neht, top zaur scho usajzinati, greestees pee grafha Josefa Thyszkiewicz muishu pahrwaldes kantora, kas atrodahs Kretingā, 10 werstes no Balangas.

Kretingā, 17. Junija 1883.

Muishas walde.

Weena

mahja

top ar wifu granti no 264 puhra weetahm pahrodota, kura atrodahs Scheimes meesta tuwumā, Kaunas gubernā, Poneweschas ap-rink.

Tuwalas sinas war dabuht pee Schei-mes meesta apteekera **D. Goerte** lunga.

Varinowas muishas ihpaschneeks schtahrachts **Grigorjews**, kura muishu turenēs apgabalā fawz par

Powalischino,

un kas atrodahs Witebskas gubernas Polo-ztas aprink, 22 werstes no Dinaburgas-Witebskas dsheszela stanzjas Barawuchi un 32 werstes no Poloztas, pahrdod pee mine-tahs muishas atrodoscho semi til leelos gabalōs, ka pirzeji to wehlahs, zena 35 lihds 45 rubl. par desjetinu ar leetas to-ku un mallas meschu; ari lopu muishas ar buh-wehm teel pahrdotas par zenahm no 1000 lihds 5000 rubl.

Tamlihts Grigorjewa lgs ari pahrdod dahu no winam peederoschahs Dimowa muishas, kura atrodahs Drichanskas ap-rink, Megilewas gubernā 20 werstes no Maslawas-Brestas dsheszela stanzjas Ro-chanowo, zena 35 lihds 45 rubl. par desjeti-nu semes ar leetas toku un mallas meschu.

Mineto muishu ihpaschneeks usdurahs Varinowas muishā, kuru turenēs apgabalā fawz par Powalischino. Grahmatoš, ko pee wina jusha ja-adrefere us Poloztas pilsehta, kur Grigorjews pats tahs dabon; bet ja kas grib pats aistuhst us muishahm, tad jabrauz pa scho zelu; lai atnechtu Powalischinas muishu, jabrauz lihds Dina-burgas-Witebskas stanzjai Bortowitschs, un no turenēs ar rasti tahdas 19 werstes lihds pirmajai paha stanzjai Simowichino, tad lah-das 15 werstes no Shwojshinas taini us muishu.

Lai atneegtu Dimowa muishu, wajag brant lihds Maslawas-Brestas dsheszela stanzjai Kochanowo un no turenēs brant-šchus taini us Dimowu, kur dshwo arendators Weichmanis is Kursemes, kas rahda pahrdodamahs weetas.

Saldus meestina

us turgus platsha ir

3 bodes

lihds ar dshwojamo ruhmi tuhliit isnomaja-mas, no kuraht ta pirma preeksch „mate-riala“ un „koloniala“, ta otra preeksch „ahdu“ un ta trescha preeksch „galanterijas“ preekschu pahrdoschanas der. — Tuwalas sinas ihdod

D. Hamsters, Saldū.

Beikala atwehrschanu.

Zaur scho man ir tas gods, zeen. publiskai darist finanu, ta es no 1. Julija sch. g. Zeligawā, Katoku eelā, Kōlera namā Nr. 42,

„silku, sahls un material-pretschu weikalu“

atwehrschan. — Laipnu abdeeneschanu pee mehrenahm zenahm apsolidams, luhdsu manu weikalu zaur allaschigu apmekleschanu pabalstih.

Ar augstzeenischanu **S. Sommerfeld.**

Wisparhigā lauffskolotaju sapulze.

Zeenigeem skolotaju, mahjitaju un skolā inspektoru lungeem, kas 5. un 6. Julija Zeligawā gimnastijas sahlē noturamu wisparhigu lauffskolotaju sapulzi grib apmekleht, eelaischanas sahrtes konferenzes sahlēs durwu preekschātis pajneegtas. Skolotaju amata kopeji, kas wehlahs tā weesi scho sapulzi apmekleht, eelaischanas sahrtes war dabuht zaur sapulzes presidentu.

Pa sapulzes laitu tēpat skolotaju atraitnu un bahrimu palihdsibas kafes sapulzi noturehs.

Zeenigeem direktoru un prahwestu aprinku asesoru lungi ar scho teel luhgti, scho sapulzi apmekleht.

Schulrahts **Busch.**

Zagad dshwoju Zeligawā, Pasta eelā №8.

Munas stundas redahzijas un teesu leetās no p. 9—12 rihtōs un no p. 3—5 p. pusdeen. „Teesu Wehsin.“ redaktors **G. Waters.**

Kahds laiks buhs rihtā?

Uf scho jautajumu atbild pee stahdu walfis peederigs laika pulststēnis (Hygrometer), eewehlehts pehz atēstes no 9. Julija 1880. g. no Dr. Ludwiga Reichenbacha, geheimhofrahta un fehnischkigā botanikas dahria direktora Dresdenē. Par scho laika pulststēnu uftizibu leezina pilnigi wairat atshichanas rasti, kurus pee manim war apstatiht. Schēe no manim pagatawotee laika pulststēni rahda skaidri 24 stundas eepreetsch, kahds laiks buhs. Wineem ir lojcho masu Schwarzwaldu pulststēni forma un war tikt leetati par gresumu istabās. Laika pulststēnis war, pehz wehleschanahs, ar kreenwu, Wahzu, Zganuu wai Satweeschu walodā rastiitahm zipar-platehm un leetaschanas pamahzichanahm schais minētās walodās arween dabuht. Es pagatawoju 3 fortes laika-pulststēnu, wairat jeb majal lojchi iistrahbatus, par 50 kap., 75 kap. un 1 rubli gabalā. Kad nu laika pulststēnu iisubtiichana ar pastu weegla un bes behdahm, tad apnemos ar pastu iisubtiht par 25 kap. (t. i. par pasta masu un eepataschannu) 1 lihds 6 pulststēnis wifās kreenwijās malās. Pata masu, kad wairat netā jeshchi pulststēni jajuhta, jamat-saju pats. Attalpahrdewesi dabon labu pelnas teesu.

Johann Daugull,

fehflu hode, skunsts- un andeles dahrsneeks Lehrpatā.

Zeenijamaj publiskai un sawahm lihdsichinigahm kindehm par simu, ta es sawu

skrodera weikalu

no 21. Junija m. d. u

Esaru eelu № 20

esnu pahzrehstis. — Pagatawoju wiswifadus lungu apgehribus pehz wisjannatahm modehm, un turklah pa wisnehrenati aprehkinatahm zenahm. Abdeeneschatta buhs pee manim wislaimigatā. Ar augstzeenisbu

Hans Horns,

skroderu meisteris, eksamineerehts un diplomineerehts Dresdenes jagreeschanas mahstlas akademijsā.

NB. Schēpat teel ari mahzekli preeksch drahnū jagreeschanas eemahzichanahs peenemti.

Langdales

superfosfatus

pahrdod par Nihgās zenahm

Eduards Rosenberg,

Zeligawā, pee Annas wahreem, „pee Nihdseneela“.

Nihgā, pilsehtas Kalku eelā № 6.

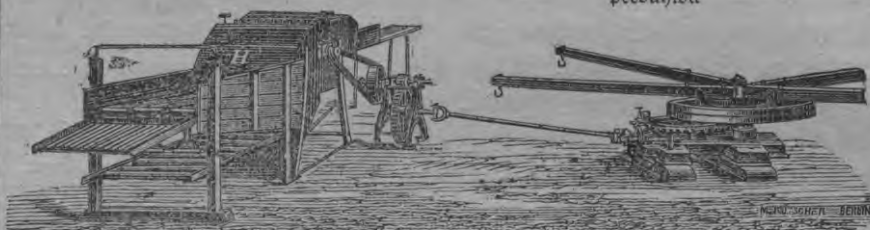
Ziegleris un beedrs

peedahwā

Reepajā, Aleksandera eelā № 6.

Flöthera stiftu

fulamahs maschinas. Wehtijamahs maschinas. „Simpl.ks“ eksesu maschinas.

Wifās fewischi stipri un ihpashchi preeksch muhsu waijadshihm pagatawotas.

Augst- un semgrahdigus

superfosfatus

pahrdod no lehgera un uf pastelleschannu.

Nihgās kaulu miltus

(aistwaitotus un ufflehgtus),

Mejillones

guano superfosfatus,

Anglu superfosfatus

pahrdod no lehgera un uf apstelleschannu

Herm. Stieda, Nihgā.

Kantoris: Marstala eelā № 24.

Superfosfatus,

no labakahs fortes,

if slawenahs fabrikas

„Ohlendorff & Comp. Londone“

peedahwā par pajeminatahm zenahm

Otto Westermanis,

general-agents preeksch Baltijas gubernahm.

Jauns wihnusis,

fabrika zenas.

Zeen. draungeem, pahshstam em un iweenam, tam waijadshigs, laipni pasinoju, ta no 1. Julija sahtot esnu eerikstis pilnigu wihnusi un luhdsu mani apmekleht Zeligawā, Kōlera tga namā,

Nr. 42 Katoku eelā Nr. 42.

Fr. Woltner.

Wifās grahmatu-hodēs dabunama schi grahmata:

Derigi padomi

pee

mahjas-lopu kaites un slimibas pahshichanas un ahrsteshchanas.

No

R. Preypitsch'a,

MED. VET.

Ar wairakeem nobilpejumeem.

Mahja 1 rubli.

Jauns zilweks

ar labahm skolas mahzibahm war par mahzekli eestah

G. Höpfer'a pahrdotawā

Zeligawā.

Mahzekliis

ar waijadshigahm skolas smibahm atron weetu Zeligawā, D. Wilhelma Neulannda hode, sem kolonadeem № 105.

Meretas draudses skolai

skolotaja palihgs

waijadshigs, no kura ihpashchi kreenwu walodas un ehrehtu spehleschanas kreena prashchana tow pagehreta.

Peeteikshchanahs nem preti lihds 1. Augusta deenai sch. g.

J. Regut,

weeligais draudses skolotajs.

Adrese: Nerst liber Friedrichstadt.

Anglijas

superfosfatu

peedahwā un nem apstelleschannas preti

E. Höpferis,

Zeligawā.

Maschu kalejs

M. Kühns,

Nr. 23 Katoku eelā Nr. 23

pajcha mahja, Zeligawā,

peedahwā sawus if labakā Anglu leetā tehrauda pagatawotus galda, labatas- un spawu naschus. — Smalkatos puznaschus un pee tam trinamas fiknas.

Wifadas fortes schlebru. Dahrsneeka naschu, dahrsa-schlebru un foka-sahgu. — Smalkatohs dshirkles dahchadā leelumā. — Sepju zirishchus, foru wellkamos u. t. t. Tad wehl wifadā leelumā dehtu-schlebrum rotas-sahgu wihles. Wifadus kaitus un ehweku sobus, dishlereem un zimernaneem. Galwojchana par katru pirto leetu. —

Schlebrēs un puznaschi teel shihpeti un fatalisti.

Zeligawā, pee Annas wahreem, pretim Zahna basnizai, peenem wifadū

lateera darbu,

tā ratūs, kamanas un ari wifadu mahldera darbu. Ar zeenischanu mahlderis un ratu lakeeretajs G. Wilschons.

Zehrwetenes Kalnamnischas dsees dataju beedriba swhitdeen, 10. Julija sch. g., iees

salumōs

Zehrwetenes jankajā lihzi pee Smeedru kalna. Sahlums pulst. 3ōs pehz pusdeenās.

Swehtdeen, 10. Julija sch. g., iees Dsolneeki

salumōs

Gluhdū mahju birse. Tuwatas sinas programbs.

Basnizas un skolas sinas.

Weens Kungs, weena Kristiba, weena tijiba.

Rahditajs: Sina. Leipzigas ew. Lutera misionēs gada-swehtki.
Palihgs behdās. Beta galā!

S i n a.

Behterburga. Sihmejotees us tautas skolahm, ir pehz „Nowosti“ sinojumeem aiskustinatas schahdas jautaschanas: 1) Skolas istabas jataisa plaschakas, tanis ja-cetaisa nelaba gaisa nowilzeji jeb wentilatori un latrai skolai japeefuhda sapratigi isstrahdahts skolas galda mudulis. 2) Semstwas ahrsteem waijaga skolas likumiga wihse trihs reisas par gadu pahrluhkot. 3) Zeema draudsehm waijaga latru gadu dot sinamu naudas summu, ar kuru war ustureht skolas fulainus, lam skola ja-istihra un jakurina. 4) Skolenu flaits war til buht 50 us weenu skolotaju; ja 10 ir wairal par 50, tad japeenem palihga skolotajs. 5) Skolai jafahlahs 20. Septembert un jabeidsahs til 1. Maija; skolas deenu flaitam par scho laiku waijaga buht 150 deenahm. Sehni jansem skolā 9 gadus wezi un meitenes 8 gadus wezas. 6) Zeema draudsehm janospreesch, zit leela strahpes nauda jamakfa teem wezakeem, kuru behrni ne-apmekle skolu kahrtigi. 7) Tahm draudsehm, kuras skolu ustur, ir teefiba ezeht skolas kuratori. 8) Skolotajs un skoleni peedalahs latru reis pee Deewa kalposchanas. 9) Pehzpusdeenas stundās jamahza amats; sehni mahzahs galdneeka (dischlara) waj muzeneeka amatu, meitenes rokas darbu.

Leipzigas ew. Lutera misionēs gada-swehtki.

Treschdeen, 16. Maija (pehz jaunā kalendera), Leipzigas misionēs beedriba fwineja sawus gada-swehtkus. Swehtki fahlahs ar deewakalposchanu Nikolaja basnizā. Swehtku sprediki sazija Kōhlera mahzitajs is Schwerinas par 126. Dahwida dseefsmu. Spredikis bij koti jauks un aisgrahba latru klausitaju. Runatajs rahdija, kā misione israhdahs, kad to apluhkojam no schahs augstahs dseefmas, un kahdā wihse mums pee misionēs jastrahdā. Misione ir

muhfu swehtako zeribu kihla, firsnigas luhgschanas preekschmets un ar afarahm apstrahdajams lauks. Tapehz mums wina waijaga dsht us preekschu un weenmehr tureht ta Kunga deenu preeksch azihm, paganu behdas us firds un Deewa wahrdu sehtawu rokā. Spredikis taps nodrukahs ew. Lutera misionēs lapā, un tā tas warehs wehl us preekschu kalpot schai swehtai leetai.

Misionēs direktora Dr. Gardelanda gada pahrsflats beidsahs ar apustula wahrdeem I. Korint. 15, 58.: „Efeet pastahwigi, neschahbigi, pilnigi eefsch ta Kunga darba allaschin, sinadami, ka juhfu darbs naw weltigs eefsch ta Kunga.“ Tahda usflubinaschana ir waijadfiga; jo kahja drihs nogurst, kas eet par nesinameem zekeem, un roka top nespehziga, kas gaisā grahbsla, un firds, kas schahbahs, ir kā juhrahs wilnis. Muhfu zeriba nepastahw muhfu darbōs, ka mehš ar teem waretum leelitees. Nē, latram misionēs sinojumam, waj nu to issakam jeb ne-issakam, waijaga eefahltees ar teem wahrdeem: „Kungs apscheloees.“ Jo tuwat mehš stahjamees ta Kunga darbam, jo wairal redsam zilweka wahjibas un wina darba rihku nespehzibu. Til weenigtas Kungs, kas ir uswarejis pee krusa staba, un kas Veelbeenas swehtkōs zehlis sawu uswareshanu gaismā un kas tagad fehsch pee Deewa labahs rokas, — weenigi Jesus Kristus ir muhfu spehls un zeriba. Til winam naw muhfu darbi weltigi, bet teem ir sawa alga un sawi augli, til teescham kā Kristus waltiba naw isnihzinama. Tapehz mehš leekam wifu, kas mums ir sinojams, ta Kunga rokā un sakam: nem Kungs, kā Tu esi dewis, un dari to sawai godibai par flawu.

Schahdā garā mehš apluhkojam sawu darba lauku pee paganeem un pateizam wispirms Deewam, kas muhfu brahleem dewis spehlu, bes kahdeem ihpascheem kawefkeem sawu darbu strahdaht. Winsch ir tos fargajis no latras grehtas nelaimes un teem dewis dshtwibu un weselibu. Wehl wairal waram preegatees, tapehz kā muhfu strahdneeku flaits naw wisai leels. Preeksch-Indija strahdā 18 misionari

un drukatamas un darba skolas preekšneeks. Ais-Indijā strahdā 19 misionari, lihds misionariis Mayrs, kas tagad wehl schē pee mums ir, us turenē aisees. Tā tad 20 misionari un diwi preekšneeki ir wiši muhsu strahdneeki. Wini ween gan nespehtu apkopt sawu plascho darba lauku, ja teem nebuhtu par palihgeem un lihdsstrahdneekem wehl ziti no turenēs eedfimtahm tautahm. Bes teem 20 tur wehl ir 9 par mahzitajeem eeswehtiti mahzitaji, 6 teologijas kandidati, 66 kateheti un 67 ziti palihgi un misionēs sulaini. Ihpaschi dascheem no muhsu mahzitajeem us semehm ir plaschs darba lauks us plaschahm stanzijahm. Pateizamees teem draugem, kas teem muhsu mahzitajeem, kuri prot Wahzu walodu, peesuhrijuschi labas sprediku grahmatas. Bet ari no turenēs mehš dabujahm preti dahwanas. Kahds Widsemes mahzitajs raksta, ka kahds no turenēs mahzitajeem turejis runu, kā jafagatawojahs us deewakalposcham, lai no tam buhtu swehtiba. Schi weenkahršchā runa ir nahkusi muhsu Widsemes draugu rokās, tapusi pahrtulkota Latweeschu walodā un ir isdalita dauds tuhstkosch eksemplarōs, par swehtibu dauds draudses lozekleem. Tā tad paganeem aissuhtam garigas dahwanas, un tahdas pat garigas dahwanas greeschahs no turenēs pee mums atpakal.

Ari par darba swehtibu pee paganeem waram pasneegt preezigas sinas. Muhsu brahli ir spehjuschi wilft dauds pilnakus tihklus, nekā pehrn. No paganeem ir zaur kristibu Kristus basnijai peewesti 633 zilweki. Lai gan tas ir masums ween, salihdsinot ar 3000 pirmajā Wafaras-swehtku deenā Jerusalemē, un loti masa data no wiseem Indijas paganeem, tad tomehr waram par scho maso skaitli preezatees, ko fanchmahm no ta Kunga rokās. Gruhtibas, kas nahk preekščā pee paganu atgreeschanas, ir til leelas, ka par katru masu swehtibu newaram Deewam deewagan pateiktees. Misionarōs Bergstedts stahsta par kahdu jaunu Brahminu, kas pats fajijis, ka paganu tiziba ir launs zeksch, bet turklaht fajijis: „Es gribu eet par launo zeku.“ Un schis naw weenigais peedfihwojums. Daschi peenem labprahht Deewa wahrdu un faka: „Zuhju wahrdi ir labi.“ Wini klausa labprahht wisu, ko mahza no Deewa un nerunā tam preti, ka tos fauz par grehzeneekem. Bet kad teem faka, ka Kristus ir tas weenigais zeksch, kas wed us muhschigu swehtibu, tad wairs neklausahs un eet projam. Dauds ziti nopuhlejahs, til gahdadami par sawu wehderu.

Wini faka: „Kad misionari mums solitu labu semes gabalu, tad jau gan peenentum kristigo tizibu. Tā un ar dauds zitahm faitehm ir wina dwehseles faititas, ka dauds reis tihri brihnums, kad weena dwehsele top no schahm israuta. Kahds jauns, bagahs pagans Taurorē bij nodomajis peenemt kristigo tizibu; aishahja tapehz us Poreiari un apmekleja muhsu zentrala skolu Trankebarā. Wina radi fakhra to zelā us skolu, aishweda wina projam un zaur beedinaschanahm un luhgšchanahm to peewareja, lai nepeenem kristigo tizibu, lihds tas dabuja koleera slimibu un tapa aishwests us Taurori. Tur aishnahjis, winsch waizaja pehz Lintera misionara. Katoli winam fajija, ka wina preesteris dshwojot dauds klah-tal. Tas nu tapa atsaukts, un tapa no katolu preesteri kristihts, un nomira peesaukdams Jesus wahrdu. Scheitan ir peemehrs, zil gruhti misionei jazihnahs deht katreas dwehseles.

Wiši 633 kristitee pagani peeder Barias ziltij. Ir gan apfolihts, ka tee warenee taps doti tam Kungam par laupijumu, un ir ari notizis, ka lehnini un firsti ir papreekšč lozijuschi sawus zelus preekšč ta Kunga. Indijā ne-eet no augschas us leiju, bet otradi, pehz I. Kor. 1, 26. Mums naw tapehz ari jabrihnahs, kad kahrdinatajs weenu waj oturu no scheem nabaga laudihm atkal no tizibas atgreesch nost. 1882. gada beigās kristito dwehsele skaitis bij 12 tuhst. 701.

Wehl kahds wahrds par muhsu misionēs otro darba lauku, proti par — skolahm. Rakstihst skahw: „fludinajeet to preezas wahrdu,“ un tad: „mahzat tureht wisu, ko es jums esmu pawehlejis.“ 1882. gada beigās mums bij 133 skolas ar 174 skolotajeem un 2912 skolencem. Leelākā data no muhsu skolahm ir tautas skolas. Bes tam mums ir Anglu-Tamulu skola, kas lihdsinahs muhsu Wahzu pilsehtas skolahm, un beidsot wehl zentrala skola, kuras audsekni war eestahtees Madroeseeschu uniwersitetē. Bes schahm skolahm mums wehl ir seminarija, kur mahza eedfimtōs par palihgeem preekšč skolahm un basnijahm. Pehdejai ir 30 skoleni, un 6 skoleni teologijas klasē.

Treschais misionēs darba lauks ir prese jeb raksti un grahmatas. Ari ta ir pehdigā gadā gahdajusi, ka Tamulu kristigo biblioteka tapusi dauds pilnigaka. No mihlajeem Deewa wahrdeem ir jaunā deriba jau preekšč pahris gadeem gatawa, un wezā deriba ir jau eesahkta. Bes tam ir basnizas dseesmu grahmata un labs krahjums jauku garigu dseesmu. Ja, mums

ir basnizas grahmata ar dseefmahm, ewangelijumeem, bihbeles nodakahm, bihbeles stahsteem un katkismu. Mums ir ari dauds mahzibas rakstu, kas top isdaliti starp paganeem u. t. j. pr.

Us muhsu kasi simejotees, waram Deewu flaweht par wina swehtibu. Behn gan rahdijahs, ka buhs truhkums. Bet luhgschana, lai palihds, ka tas nenotiktu, ir peepildita. Wairak dahwanu tapa eesuhittas ar scheem wahrdeem: „Lai issargatu no truhkuma.“ Ta tad cenemschanas bij leelakas, ka nekad. Wisz eenehmums bij 264 tuhft. 704 mahrlas. *) Wisz muhsu misiones aprinkis ir par to gahdajis. Bet newaram ari atstahjt nepeeminetu, ka mums pee muhsu darba mahja un sweschumâ waijaga ne masal ka 20 tuhft. mahrlas par mehnesi.

Genemschanas bij schahdas: no Amerikas eesuhitija 290 mahrlas, no Anhaltes 157 mahrlas, no Australijas 292 mahrlas, no Bairijas 52 tuhft. 100 mahrlas, no Braunschweigas 4 tuhft. 220 mahrlas, no Dahneem 1613 mahrlas, no Elsas-Lotringeem 4347 mahrlas, no Franzijas (Parises) 544 mahrlas, no Hamburgas 1870 mahrlas, no Hefenes leelherzoga walsis 1925 mahrlas, no Libekes 553 mahrlas, no Meklenburgas-Schwerinas 13 tuhft. 819 mahrlas, no Meklenburgas-Strelizes 1486 mahrlas, no Oldenburgas 3176 m., no Austrijas-Ungarijas 174 m., no Pruhscheem: wezahs prowinzes (lihds ar Halles palihdsibu) 10 tuhft. 43 m., no Hanoweres 33 tuhft. 382 m., no Hefenes 3170 m., no Schleswigas-Holsteines 1439 m., no Lauenburgas 2825 m., no Neuszu firstu walsstihm 3448 m., no Kreewijas 36 tuhft. 654 m., no Salfscheem 55 tuhft. 252 m., no Altenburgas 731 m., no Schaumburgas-Lipe 584 m., no Sweedrijas 13 tuhft. 97 m., no Tiringes 4086 m., no Waldkes 470 m. un no Wirtembergas 1170 mahrlas.

Palihgs behdas.

(No Mas-Sihä.)

Tuhftots astoni simti un tschetr'desmitseptitais gads bija weens knaps gads preefsch Elseescheem. Sausums druwäs isschandeja un nekäs labs ar semes augleem ne-isdewahs. Bee daudseem bija beidsamâ nabadsiba, un pat daudseem winu mahjas tapa atnemtäs un pahrdotas, lai waretu peedsihjt krona nodoschanas un pagasta nodoschanas. Ismisufsch,

bes zeribas nu zilweki, kas nepatahwahs us Deewu, kurneja pret waldibu un kroni, — bet tahdi, kam ta tiziba us Jesu Kristu, tee gan noscheloja sawas gruhtahs deenas, bet tomehr labpraht palahwahs ta Kunga wadischanai un gahdaschanai. Schahdâ truhkumâ ari bija eenahzis Kellers un wina seewa Margreeta. Us sawu mahju wini bija eetaisijufsch labu teefu parahdu, un krona un pagasta malkaschanas ari nebija malkatas. Naudu wairs ne no weena nedabuja aismemtees, — jo kas nabagam lihdsch, kur naw zeribas us atdabuschanu. Pasauke pee tam wehl mehds preezatees, kad kahdam gruhti eet, un grib gruhtumu leelaku dariht, — jo ir dauds, kas tad sawu sikhsto malu atdara, lai par smeekla naudu dabutu rokâ tahda behduta mihto ligdinu.

Swehtdeena bija klahjt. Kellers un wina Margreeta bija deewabihjigi kaulini. Kad tik ween wareja, wini neweenu swehtdeenu nepameta bes basnizas apmekleschanas un ta Kunga peesaulschanas. Ari to deen' wini, ka jauns pahris, bet ar sawadahm domahm, gahja us to eepreezinaschanas weetinu un tur ar afaru pilnahm azihm klausijahs ta Kunga wahrduš, kas zaur wina kalpa muti ka silts leektinsch istwihkschahs druwäs dsirdinaja. Kellers it ka Deewa wehsti zaur engela sludinaschanu dsirdeja tos wahrduš: „Ro Zuhš ruhpejatees us riht'deenu,“ un atkal: „Zuhfu debesu Tehws sina, kas Zums ir waijadsijs.“ Tas wina nemeerigo, behdu pilno sirdi apmeerinaja. — Winsch atrada preeku paschâ behdu brihdi un jutahs nelaimê koti lainigis. No basnizas mahja eijot, winsch, ar pazeltu galwu us augscheni, staigaja droschi un preezigi sawu zelu sawai Margreetai blakam, un tad sazija: „Ro Tu behdajees, mana sirds? Zeresim us to Kungu, — winsch gan darihs.“ „Ja, zeresim us winu; winsch ne-atstahjt putninu laukâ, un ta nepametihs ari muhs, kas mehš dauds labaki ka tee putni apalsch debesš, lopi wirš semes un siwis juhrâ,“ wina seewina sazija meerigi, wina roku speesdama. Ari tee wahrdi wineem bija leels eepreezetajs, ko dsirdeja basniza, kas ir rakstiti Mat. 8. nod. 1. per.: „Un winam no kalna no-eijot, staigaja dauds kaudis pakal.“ Ari wini staigaja winam no kalna pakal ar sawahm sirdihm un tizibu un zeribu, — no kalna, kur masais, bet swehtibas pilnais nams — basniza — stahweja. Wini garâ staigaja winam pakal, garâ winu skaidri redseja, un garâ ari winu peeluhdja. Kad wini pee sawas mahjinas nahza, kas wehl weenu paschu nakti wineem peedereja, tad Margreeta eesahla

*) Weena mahrla buhs gandrihs tik pat ka 50 tav.

azis aif ſchehluma flauziht. Bet Kellers winu meerinaja: „Neruhpejees uf riht'deenu; Zuhſu debefu Tehws ſina, kas Zums ir waijadſigs.“ Winſch winu pamahzija, ka tas ir bijis ta Kunga prahts, kad ta noteek, un ka tas ſitejs ari ſpehj wahtis dſeedinaht; un wehl dauds zitadi.

Riht'deenâ noſazitâ laifâ teefas, lungi eeradahs pee Kellera mahjas un wairakſoliſchana eefahlahs. Sauzejs ſauza: 450 dahld. pirmo reis, — 450 dahld. ottru reisi — 450 — „500 dahld.“ kahds jauneklis ſauza apſtahjees, ar aiſſeeni uf muguras un reisneeka nuhju rokâ. Wina iſſkata bija labdarifchanaſ pilna un ſirdi kwehloja tuwaku mihleſtiba. Winſch jau bij iſnehmis ſawu maſu un ſolito naudu ſkaltija. Neweens ne-ceedroſchinajahs winu pahſoliht, un wina ſolijums teek peeſiſts, — jo katrs ſtatahs uf modigo jaunekli, kas til dauds uf reisi dod. Strihweris praſa: „Kahds ir Zuhſu wahrds?“ „Tas nepeekriht pee paſchâs leetas, — es to namu nepirku preekſch ſewim, bet preekſch buhdamâ ihpaſchneeka. Es eſmu ſtudent, un ſawâ zelâ no dſimtenes man trahpijahs ſchê nonahkt; es neſinu, kâ tas nahzjahs, ka es ſchê paliku ſtahwot un ka to namu nopirku, jo it kâ weens ſpehls mani pee tam ſpeeda. Es redſeju tahs ſeewas aſaras un wihra ſaliktas rokas, ka wini war Deewu luhgt un tahdi newar buht beſ palihga; kas luhds, to klaufa; kas klaudſina, to eelaiſch. Man 500 dahlderu naudas, ko waru apbehdinotahm truhkuma zeeteju ſirdihm dot, kas ir deewabihjigas.“

Kellers newareja wahrds atrast, ar ko pateiktees, zil winſch bija aif preeka pahrnehts. Jaunais zilweks bija aiſgahjis un wina wahrds netapa ſinams — nekad. Wini ne-aiſmirſa, kamehr dſihwoja, winam teiſchânu dot un winu ſawâs luhgſchânâs eenemt. Teefa aiſgahja un laudis iſſchlihrahs, tahdu labdaritaju toti ſlawedami. Kelleri nodſihwoja ſawas beidsamahs deenas ſawâ mahjinâ, un uf ſlimibas gultas peemineja labo jaunekli, no Deewa ſwehtibu par to luhgdamees. Uf nama ſeenâs wini uſrakſtija ſchos wahrds: „Neruhpejatees uf riht'deenu; Zuhſu debefu Tehws ſina, kas Zums waijadſigs.“ Schee wahrdi palika winu pehznahkameem par paſlubinaſchânu uf Deewa luhgſchânu un patauſchânâs tam Kungam. —

No ſchi notifikuma mehſ warâm mahzitees, ka mums neſin zil leelâs behdâs nebuhs ijmifetees, bet

paſautees uf teem kalneem, no kurenâs palihgs war nahkt, — no Deewa; bet ari, ka mums nebuhs ſihlſteem buht un ſawas ſirdis aiſſlehg preekſch naba-dſinu luhgſchânahm. Kas uf ſawu naudas ſuti tup, to pahleeku pildidamâ un ſchihs paſaulâs ellam kalpodamâ, tas naw wehrts, ka winſch paſaulâ, — jo pat ſchini nakti wina dwehſele war tilt atrapſita, — un kâ tad buhs Deewa preekſchâ. — Ko palihds ſelta karatawas, kad pee tahm waijaga karatees?

Kahds toti deewabihjigâs dahrsneeks apmelleja ſawu draudſeni, kas ari kriſtigi dſihwoja, bet winâs dehs bija weeglpahrtigs un dſerſchânâ palaidees. Schis uf dahrsneeku ſazija: „Waj naw teefa, kad katru deenu druſku eedſerahs, tas neka neſkahdê?“ Dahrsneeks winam peerahdija, ka dſerſchanaſ grehls atwer elles durwis watam un galâ ellê eerauj eekſchâ. Uf tam palaidnis praſija: „Kur tad ir tas elles zaurums?“ Dahrsneeks atbildeja: „Kur Zuhſu launâ ſirds-apſina Zuhſ weenu paſchu reisi apſuhds, tur katrâ reifâ ir elles durwis, un wai tam, kas tahs pats atdara.“

Zeta galâ!

1.

Iſ mahkoneem, klau, atſkan dſeefmas,
It kâ iſ zitas paſaulâs;
Es ſirdi juhtu debefſ leesmas
Un laimibu eekſch dwehſeles.

2.

Es laimi mekleht tahlu gabju,
Dauds gruhtas behdas pahrzeetu,
Pat dſimteni — es reis atſtahju, —
Tak meeru nekur atradu.

3.

Nu noguris ſchê „zeta galâ“
Wairs tahlat zelot neſpehju;
Nu jaleen driht buhs tumschâ alâ,
Wiſſ ja-atſtahj, ko mihleju.

4.

Bet dwehſle no ſchihs mahlu buhdas
Pee Tehwa augſchâ pazelſees;
Tur ne-aiſnemâ nekahdas kluhdas,
Bet muhſcham preekâ lihgsmoſees!

Daudera Jahnis.

Mahditajs: Ko gribam panahkt 2c. Derigs lihdselks 2c.
 Par mehslöschanu 2c. Zaanu aught koku apgreeschana.
 Nā lozini isfargajami 2c. Semtopibas drustas.

Ko gribam panahkt

ar semes apstrahdashanu, kahdas darba leetas pee tam leetajam un us kahdu wihti waram scho darbu wislabakt padariht.
 (Beigums.)

Ezeschas ir tagad ari koti daschadas un daschadi taifitas. Mehš atrodam lauku un plawu ezeshas, kuras jaunakos laikos taifa pat wiszaur no dsels. Zaur ezeshanu top arumi nolihdsinati, leelaki semes gabali, wele- nas un semes pitas padaritas smalkas un seme irdena. Sagulejusees seme top zaur ezeshanu padarita atkal abrejam gaifam pee-eijama, nesahle top isnihzinata un sehkla, kas ir palikusi semes wirsü, top eestrahdata dsitaki.

Bes rukka jeb kuhlena ari newaram istikt pee semes pareisas apstrahdashanas, un ja to til leeta ihsti waijadfiga laikā, tad tas ir derigaks, nekā daschs labs to domā. Rukki ir waj nu no koka ween jeb ari no dsels taifiti. Dsels rukki ir tee tā fauktee rinku jeb ripu rukki. Rinku rukki leeta wiswairak pawasari pee wafarejas sehklas peerulleschanas, jo tad sehkla weenadakt usnahkt un seme stahw ilgaku laiku mitra. Rinku rullis ir schai sinā labaks nekā lihdsenais koka rullis, jo koka rullis padara til mihtstu semi lihdsenu.

Tee labumi, kuras panahkam zaur rukka pareisu leetaschanu, ir schahdi:

Kad lauku katru reis pehz usarschanas norulle, tad seme turahs wairak kopā, kas ihpafchi ja-ewehro pehz mehslu aparschanas. Pee

smagas, ihpafchi stipras mahla semes rullis fadausa zeetos semes gabalus; kad laiks ir faufs un seme irdena, tad rullis eespeesch fakaltuschos semes gabalus semē eelshā.

Pawasari, weeglä un pat smagā mahla semē, kad fals ir iswilzis augu saknes is semes ahra, waijag seemas sehjas lauku norulleht. Rullis tad eespeesch augu saknes semē eelshā un sehja war dauds labaki augt.

Bes scheem jau mineteem semes darba rihkeem ir mums wehl daschi ziti, kas ari ir wisai derigi muhsu fainneezibai. Schee ir, eksterpators un lemeschu ezeshas, kuri stahw pee semes apstrahdashanas tai rindā starp arllu un ezeshahm un kas daschubrihd aistahw arschanu. Ar eksterpatori jeb gruberi par peemehram war pawasari, ja lauks ir ruden' usarts, padariht semi 8 lihds 10 zellu dsilu irdenu, bes ka semes apalschejajs kahrtas taptu uszeltas us augschu.

Schee nu buhtu muhsu semes apstrahdashanas rihki, kuras pee mums wiswairak leeta, bet ir ari waijadfigs, ka tos leeta katru reis kur waijadfigs un ari ihstā laikā. Semtopim waijag pascham sinahkt, kura weeta un kahdā laikā tam fawi lauki ja-apstrahdā ar weenu jeb ar otrū no scheem faweem semes darba rihkeem.

Wislabakā un pareisakā semes apstrahdashana ir ta, kad semtopis rugajus zil til ahtri ween eespehjams, tas ir, tuhdat pehz plaujas, it fellu apar jeb nomiso un pehz tam, kad augu atleekas un saknes ir isschuwuschas, lauku usar dsili. Kad to darihs, tad seme pawasari drihsal isschuhs un eestahsees semes ruhgschana,

kas ir waijadšiga, lai augu baribas weelas taptu sagatawotas un buhtu augeem pee-eijamas. Katrs semkopis ari pats sinabs, zil deriga ir semeš ruhgschana lauku augu augšchanai, un tapehz winam waijag gahdaht, ka seme dabon usruhgt. Zo ahtrak rugajus pehz plaujas usar, jo labakus auglus dabuhs no nahkofchahs plaujas.

Nepeedodama pahrstatischanahs un nepareisiba ir ta, kad lauku, kas jau pilnigi usruhdsis, ar otr'reis. Zaur tam seme ne ween pasaudē irdenumu un mitrumu, bet daschadahm augu baribas weelahm top, tā fakot, atwehrtas durwis un logi, zaur kureem schi augu bariba istwailo ahrā un gluschi pasuhd, bes ka no tam nahktu kahds labums. Stanke.

Red. pee sihmejumš: Tamlihdšigus padomus titlab „Latw. Aw.“, ka ari ziti semkopibas raksti weetu weetahm jau ir dewuschhi, bet tomehr nebuhs leeks darbs, kad ari schai weeta tos peeminam, jo drihs eestahfees tas laiks, kur semkopim buhs jakerahs pee rugaju aparschanas u. t. j. pr.

Derigs lihdsfelis, ar ko schwammu no ehkahn war isdšiht.

Par schwammas (peepes) isnihzinaschanu pafneeds Deckart-Schöneck lgs Bakar-Bruhšija schahdas sinas: Schwammu war it weegli un weenkahrschā wihsē isnihzinaht ar fahli, fahligu uhdeni un filku fahlijumu u. t. j. pr. Es atradu scho lihdselli it newikus us schahdu wihsē: Nuden' 1841. g. es nopirku mahju un grunts gabalu, kur lihds tam laikam bij bijusi weefniza un maises zeptawa. Mahja bij til tschetrus gadus weza. Weefu istabas grihda bij stipri apskahdeta; tapehz eeliku otra gada jaunu no $\frac{5}{4}$ zellas beeseem dehteem. Bes tam pee ahrejahs feenas peebuhweju bodi, kur pahrdewu bes zitahm mantahm ari fahli un filkes. — Behz pus-otra gada bij istabas grihda šapuwusi, un to pahrlabojot atradu, ka apakšch grihdas bij eelaidusees schwamma. Schwamma wairojahs toti ahtri, aisnehma ari ahrejahs feenas, un 1847. gada man waijadseja griboscham negriboscham wisu mahju no jauna buhweht. Pee

mahjas no-ahrdišchanas nu israhdijahs, ka grihda weefu istabā bij no schwammas gluschi fa-ehsta, til ween bodē ta bij wehl wefela. Es nu usbuhweju mahju wiszaur no muhra ar welweteem pagrabeem, un eetaifju atkal bodi. Behz ne-ilga laika eeradahs pee pagraba welwehm atkal schwamma, jo warbuht schwammas fehklinas bij palikuschas us welwehm. Zaur kahdu nejaušchu atgadijumu nu bij notizis, ka bodē bij fahls traukam dibens pahrpilhsis, un fahls isbirusi us grihdas. Mitrumš bij fahli iskaufesjis, un fahls bij isgahjusi grihdai zauri lihds pagraba welwei. Schwamma tapa drihs pehz tam melna, fashuwa un ne-auga wairs tahtak. To eewehrojot un pee tam wehl aminotees, ka bodes grihda bij fenak palikusi no schwammas ne-aistahrta, es nahzu us tahm domahm, ka fahls spehj koku no schwammas issargahht. Behz kahda laika fahka schwamma augt istabā wisapfahrt gar feenahm. Sillku fahlijums man bij arween pee rolas; tapehz mehginaju to leetaht pret schwammu. Grihdas gan bij jau no schwammas stipri apskahdetas. Ari daschi durwju flengi bij no schwammas fa-ehsti, ka waijadseja tairiht jaunus. Schoš es samehrzeju sillku fahlijumā, un dewu ari muhrneekem fahlijumu, lai nem uhdena weeta pee kalku fataifschanas. Durwju stenderi stahw tagad jau wairak nekā 30 gadus un naw wehl nemas puwuschhi, neds teem ari peemetusees schwamma. Ari gaisš un wehjšch nesargā no schwammas. Kahdā istabā, kur apakšchā bij pagrabs, es liku wisapfahrt atstahht zaurumus, lai gaisš waretu peekluht. Schwamma auga pat wirs zaurumeem. Pee weenahm durwihm, kas no lauka weda kufnā, auga schwamma pee durwju stendereem, ko ar fahlijumu isnihzinaju. Ari ziteem nama ihpachneekem negahja labaki ka man, un wisi tee darija pehz manas preekšchimes. Kahdā mahjā strahdaja schwamma šawu posta darbu til leeliski, ka 5 gadu laikā waijadseja trihs reisas likt jaunu grihdu. Pee pehdigahs pahrlabofchanas leetaja fahlijumu, un nu ir pagahjuschi jau 13 gadi un no schwammas naw ne wehštš. Es gan neschaubos, ka ir ari ziti

lihdsekti pret scho postneeku, kureus ari reisahn jau awises ir eeslawejuschas, bet neweens lihdsektis gan nebuhs lehtaks ka fahlijums waj fahls.

Kad kahdam nama ihpaschneekam warbuht nebuhtu fahlijuma, tad war nemt preeksch tam lopu fahli. Sahls top eebehrta kahda trauka un tad ja-usleij til dauds werdoscha uhdena, lihd fahls iskusuñ un uhdenis ir stipri sahligis. Schai uhdeni jafamehrze grihdas dehtu apaksch-pufes un wehl sem grihdas janokaisa druszin fahls; pee feenahm waijadsehs sinams wairak, jo tur schwamma ahtrak eelaischahs. Es esmu ta darijis pee sawas mahjas pahrbuhweschanas un tas ir israhdijees par loti derigu. Sahls farga koku no puhchanas loti labi. 1857. g. es taifiju ap sawu mahju dehtu sehtu, preeksch kam nehmu ne-apdedsinatus preeschu stabus. Wasar' faufa laika es liku istaisht blakus stabeem masus zaurumus, eelehju tanis un ari pee pascheem stabeem fahlijumu un fahli; scho darbu dariju wairak reisas. Stabi stahw tagad jau kahdus 26 gadus un ir wehl wisi weseli, kurpretim ziti tahdi stabi peeteef til 8 lihd 10 gadus.

Var mehflschanu ar kalija fahli.

Kali un sospora flahbe ir muhsu lauku augeem loti waijadfiga bariba. Kali atrodahs wifos augos leela mehrä, bet jo wairak muhsu semkopibas augos. Kad augus fade-dfina, tad pee ismekleschanas war atrast, zil pelni fatur kali fahls datas. Kartufetu pelnos ir lihd 73 procentes kali fahls, zukura beeschu pelnos 78 procentes un ahbolina lihd 52 procentes. — Ari pahlschu un steebru augi fatur fewi dauds kalija. — Ar wideju meeschu plauju nonemam semei katru reisi no puhra weetas lihd 86 mahrzinahs kalija un ar wideju rudsu plauju lihd 100 mahrzinahs kalija. Tamdeht ari par to jagahda, ka semei top dots kalis atkal atpakal, jo zitadi waram semei drihs ween atremt pawisam schihs loti waijadfigahs augschanas spehka datas un semi pawisam noplizinaht.

Wismasak fatur kalija datas purwja seme; tapehz ari schi ir mehflschana ar kali loti waijadfiga un aismakfajahs katru reis labi. Tapehz ari purwja semi daschi jau mehflsch ar kaliju. Smilts semi daschi nemehflsch ar kaliju, jo fala, ka ne-esot waijadfigis; un tomehr ari smilts seme fatur mas kalija datas. Pee labas semes daschi ne-atsiht mehflschanu ar kali par waijadfigu; schihs domas ir nepareisas, jo pee ismehginajumeem ir israhdijees, ka pee pat wislabakahs semes — mehflschana ar kaliju ir laba leeta. Ar kaliju ihpaschi waijag mehflschot tahs weetas, kur sehj tahdus augus, kam garas salnes, ka p. p. beetes, farlano ahbolinu u. t. j. pr. Kad mehflsch ar kaliju, tad ahbolinu war wairak reisas un ahtrak seht weena weeta, bes ka augschana eetu masuma.

Mehflschana ar kalija fahli naw tapehz gahjusi laulfaimneeziba wairuma, ka wisi tee semkopji, kas ar kali sawus laukus mehflschoti, naw katru reis scho darbu isdarijuschi ihsti pareisi. No tam ari ir zehluschahs domas, ka mehflschanai naw wifai leelas wehtibas, jo pee nepareisas kalija fahls lectaschanas ta nespehja parahdiht pilnigi sawu spehku. Tapat ka no sospora flahbes un ari no tahdeem mehfleem, kas fatur fewi flahpekti, nepanah nekahdus labumus, ja tos leeta nepareisi, tapat ari tas ir ar kalija fahli. Pee mehflschanas ismehginaschanas ar kalija fahli us tahdeem semes gabaleem, kur nemas nemehflschota ar ziteem mehfleem, neparahdija kali nekahdu labumu, tapehz ka semei truhka flahpehta un sospora flahbes. Kad mehflsch ar kalija fahli, tad wifada wihse jamehflschot tuhli ari ar tahdeem mehfleem, kas fatur flahpekti un sospora flahbi, jo zitadi kalija fahls nedara nekahdu labumu. Daudsreis panah dauds labakus auglus, kad mehflsch ar tahdu kaliju, kam flah ari zita fahls. Seme speh usnemt fewi loti dauds mehflu datas, un tad ari paleef deewsgan kalija semes arama kahrtä un nesafneeds apaksch-grunti. Ja grih semes apaksch-gruntei pasneegt waijadfigahs kalija datas, tad waijaga mehflschot stipri, jo tad kahli pamasam safneeds semes apaksch-grunti un farga to no

issuhlfchanas. Kalijam ir ari tas labums, ka tas iskaufē zitas mehflu datas un padara tahs augeem pee-eijamas. Kali fahls ari ustur semi mitru un peewell klahd no gaisa uhdena twaikus. Tapehz ir loti derigi, faufas weetas mehslot ar kaliju, jo schahdās weetas mehslotchana wislabaki aismaksajahs.

Lai kalija fahls waretu pilnigi israhdiht sawu spehku, tad wispirms jagahdā, ka kawekti augu augfchanai ne-atrodahs semē. Kawekti, kas nekauj mehslotchana ar kaliju israhdiht sawu spehku, ir fahbums waj kuhstofchadsefs. Tahdās weetas jamehslot papreeksch stipri ar kalkeem. Kalija spehks parahdahs jo leeliski tahdās weetas, kas papreeksch stipri mehslotas ar mergeli. Kur seme ir flapja, un lai ari flapjums atrastos til semes apakschgruntē, tur jagahdā, ka seme top papreeksch kreetni nograhwota.

S. D.

Jauun auglu koku apgreeschana.

Pee pahrstahdischanas mehds katru reis jau-neem auglu kokeem nogreest sarus. Schahda saru apgreeschana ir tapusi gluschi par eeradumu, un ir ari atsihta par til labu, ka pat jo sapratigakee auglu koku audsetaji pee tam turahs. Schim eeradumam jeb schai darischanai stahjahs Dr. Spavic's is Georgijas pretim un peerahda, ka saru nogreeschana naw deriga, bet turpretim fahdiga. Winsch esot scho pats jau wairak gadu ismehginajis un atradis, ka preeksch koka esot dauds labak, kad sarus nemas nenogreesch. Koka kronim sari til esot nogreeschami gadu pehz tam, kad koks pahrstahdihts. Labumi, ko zaur schahdu wehlaku auglu koku apgraisfchanu panahlot, esot schahdi: augfchejahs azis (pumpuri) fahl ahtrak selt, nekā apakschejee, un zaur tam aug ari kokam ahtrak saknes. Dauds augu baribas weelas, kas atrodahs koka saru galos, netop kokam atnemas, un tam naw jadseedē dauds greesuma wainu. Weidsot pee apgreeschanas otrā gadā

fahl koka augfchejahs azis tuhdat pehz nogreeschanas aukt; bet ja greesch tuhdat pee pahrstahdischanas, tad us tam ir masa zeriba.

Kā kozini issargajami, lai saki tos ne-apgrausch.

Saki padara daschu reis seemā leclu fahdi, kozinus apgrausdami. Nauga no tam issargahd kozinus, tos ar eglu skuijahm, kadikeem waj garluhku fahmeem aptihdami. Bet pee tam dauds darba un puhlina. Skuijas un kadiki ari naw katram pee rokas. Un salmi tā ir, kā ir. Ar fahmeem aptihtos kozinus saki gan newar apgrausd, bet peles, pa fahmeem loschnadamas un pa ogahm graudus melledamas, kozinus apgrausch. Wahzu un ari Latweeschu laikrasts atrodam zitu padomu, kā anglu kozini no apgrauschanas issargajami. Janem kahds zuhlas speka gabals ar wifu kamaru, un tad koki wisapfahrt til augstu jano-smehre, kamehr sakis waretu aissneegt. Pehz schi padoma darija Semites dahrsneeks aispehrna seemā, un kozini bij issargati no saku apgrauschanas. Sinams, ka dahrsneeks pehrna jā seemā tāpat darija, sawus kozinus atkal ar zuhku tankeem apsmehredams. Bet schai reisa neka nelihdseja. Saki bij til dauds kozinu apgrausfchi, ka fahde pahrak par 50 rublu sneedsahs. Tā tad zuhku tauki ne-issarga wis kozinus no tam, ka saki tos ne-apgrausch.

Semkopibas druskas.

Lai stabu un meetu gali semē lil drihs nesapubtu, tad jasamaisa 2 datas smalki fagruhstu oglu (wislabaki almenū oglu) ar 1 datu dedsinatu kalku un jaber ap stabu waj meetu. Schis maifijums wislabaki faufs leetajams.